Hayat

No. 77 28 MART 1958 100 KURUŞ

Aynı günde:

GRACE KELLY
Tahtını kurtardı

SÜREYYA
Tahtını kaybetti

Bu sayımızda okuyacaksınız

istikbali Göremeyiz Ama

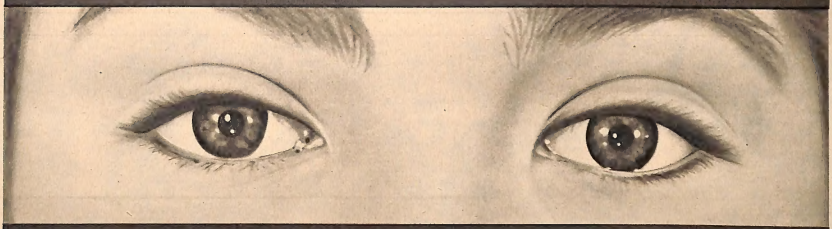

HAZIRLIYABİLİRİZ...

Medenî insanların içinde daima bir istikbal kaygısı yaşar.

Tasarruf, istikbal kaygısından doğan bir korunma silahıdır.

Tasarruflarınızı „İkramiyeli Aile Cüzdanı"na yatırarak istikbale güvenle bakabilirsiniz.

Son Para Yatırma Günü: 3 NİSAN

MAYIS'ta
5
APARTMAN DAİRESİ
ve
150.000
lira para ikramiyesi

YAPI ve KREDİ BANKASI

Hayat

PRENSES GRACE KELLY
(Fotoğraf : D A L M A S)

HAFTALIK MECMUA

28 MART 1958
FİATI : 100 KURUŞ
CİLT : 4, SAYI : 77

SAHİBİ :
ŞEVKET RADO

NEŞRİYAT MÜDÜRÜ :
HİKMET FERİDUN ES

YAZI İŞLERİNİ FİİLEN İDARE EDEN MESUL MÜDÜR :
İBRAHİM ÇAMLI

HAZIRLIYANLAR :
SEMİRAL BİLBAŞAR
PİRUZ AŞKİN
FİKRET ARIT
AYHAN ERER
DİNÇER GÜNER

FOTOĞRAFLAR :
FOTO HAYAT (Hususi Servis) - Sürenkök (Ankara) - Turizm Fotoğraf A.ş. (İzmir) Associated Press - United Press - Keystone - T. Haberler Ajansı - Ajans Ekspres.

TELİF HAKLARI :
Neşrettiğimiz bütün yazı ve resimlerin iktibas hakkı mahfuzdur. Mehaz göstermek suretiyle dahi alınamaz.

İDARE YERİ :
Divanyolu, Klodfarer Caddesi No. 7. İstanbul. Tel : 27 34 56

DİZİLDİĞİ YER :
Doğan Kardeş Yayınları Anonim Şirketi Basımevi - İst.

BASILDIĞI YER :
Tifdruk Matbaacılık Sanayii A. Ş. Basımevi - İstanbul.

REKLAM İÇİN :
Kararname gereğince, Türk Basın Birliği Resmi İlânlar Limited Ortaklığı'ndan verilen ve tekniğimize uygun olarak hazırlanmış her türlü ilân alınır.

ABONE ŞARTLARI :
Yıllık (52 sayı) 50 T. L.
6 aylık (26 sayı) 25 T. L.

HAYAT Mecmuası yabancı memleketlerde Dolar olarak 19 Cent'e ve İngiliz Lirası olarak 1 Shilling 5 Pence'e tekabül eden fiatla satılır. Yıllık abone fiatı — âdi posta ücreti dahil — 75 Türk Lirasıdır. Abone olmak istiyenler bu mebtağın karşılığı olan Dolar veya İngiliz Lirasını Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası vasıtasiyle adresimize gönderdikleri takdirde mecmualarını muntazaman alabilirler.

"ÜSKÜDAR„ ÇIKARILDI

1 mart günü âni bir fırtına sonunda İzmit Körfezi'nde batan Üsküdar vapuru, geçen hafta Deniz Kuvvetleri tarafından yüzdürüldü. Kurtarma ameliyesi 11 gün, 12 saat, 45 dakika sürdü.

Batışının üzerinden on sekiz gün geçmişti. 8 mart'te 15.45 te başlıyan çalışmalar 18 mart akşamı tamamlanmış, 19 mart sabahı saat 6 da verilen «Vira sapan» emri ile de Üsküdar'ın batış noktası etrafında çevrelenen donanma gemileri yavaş yavaş sapanlarını çekmeğe başlamışlardı. Üsküdar saplandığı çamurdan 10.30 da tamamen sıyrılarak iki metre yükseldi. 11.25 te bacası göründü. 12.20 de manikaları, 12.40 ta da üst güverte tavanı su üstüne çıktı.

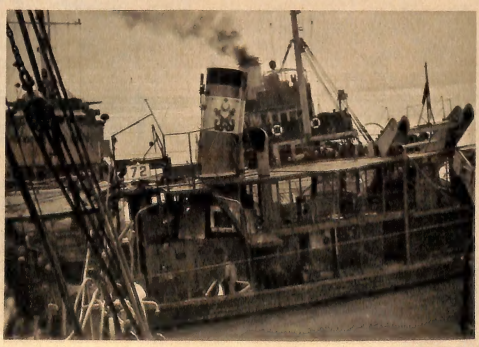

Geminin suda yükselişi yarım saat sonra üst güverte hizasını geçmişti. 16.10 da su kesimine kadar yüze çıktı. Sapanlar söküldükten sonra da yüzdürülerek Gölcük istikâmetine götürüldü. Böylece Deniz Kuvvetleri ilk defa olarak 35 metre derinliktete çamurlara gömülen bir gemiyi çıkarmağa muvaffak olup, büyük bir başarı sağladı. Bu sütunlardaki fotoğraflarda Üsküdar'ın Turgutalp muçunası ile Kaldıray, A-4, A-2 gemileri arasında deniz sathına çekilişinin 12.20, 13.10 ve 16.10 daki safhaları görülüyor.

Prenses Doğurdu!... Toplar Atılsın!...

Bütün Monaco'lular birşey bekliyordu: Prensesin doğurmasını. Ve bir temennileri vardı: Prensesin oğlan doğurması. Dilekleri kabul edildi. Grace Kelly bir oğlan dünyaya getirdi. Aynı tarihte İran Şahı, bir erkek evlât doğurmadığı için Kıraliçe Süreyya'yı boşuyordu...

101 pare top — Monaco veliahdı 14 mart 1958 cuma günü 10.50 de dünyaya geldi. 52 santim boyunda ve 3 kilo 950 gram ağırlığında idi. Prenslikteki sekiz kilise çanını çalarak doğumu Monacolu'lara müjdelerken yalnız bu vesilelerle kullanılan prenslik sarayı avlusundaki toplar da 101 pare atışla sevinçli haberi halka duyurdu. Top seslerine limandaki gemilerin düdükleri karışıyor, toplara yakın olan çocuklar top seslerinden korkarak kulaklarını tıkıyorlardı.

İlân ve çiçekler — Prenslik geleneklerine göre sokak başlarına asılan yaftalarla veliahdın doğumu yazılı olarak da halka bildirilmişti. Prenses Grace'e gönderilen kamyon dolusu çiçek saray mensupları tarafından içeri taşındı. Rahat bir doğum yapmış olan prenses, doğumun seyri yönünden o nisbette mesuttu da.

Garip tesadüf. 14 mart 1958 cuma günü Tahran sarayında gazetecilere okunan resmî tebliğde Şahın dünyaya bir veliaht getiremediği için Süreyya'yı boşadığı bildirilirken, Monaco Prenslik Sarayı avlusundan atılan 101 pare topla da Monaco'nun 32. prensi olarak tahta geçecek olan Albert Alexandre Louis Pierre'in doğumu ilân ediliyordu. O gün genç ve güzel Iran Kiraliçesi Süreyya, Şaha bir erkek evlât verememesinin hüznü içinde tahtını kaybederken, genç ve güzel Prenses Grace de kocasına veliahdını hediye ederek prenseslığının devamlı olmasını sağlıyordu. Koca Iran devleti çok sevdiği Kiraliçesine göz yaşları içinde veda ederken, küçücük Monaco Prensliği bir bayram sevinci içinde prensesini bağrına basıyordu. Bir aşk hikâyesi veliahtsızlık yüzünden sona ererken, başka bir aşk hikâyesi küçük de olsa bir hükümdarlığın köklerine doğru dal-budak salarak büsbütün gelişiyordu. Iran sarayı yıllardan beri bir erkek çocuk sesinin hasretini çekerken, Monaco prenslik sarayı çocuk feryatları ile çınlıyordu. Ordusu, donanması, uçakları ile Iran kuvvetleri geciken bir şenliğin üzüntüsü ile sessiz, sedasız dururken; ordusuz, donanmasız, uçaksız Monaco Prensliği asırlık iki topu ile Akdeniz kıyılarında kıyametî koparıyordu. Haklı idi de. Bu sayede siyasî varlığını muhafaza edecek, daha uzun zamanlar müstakil Monaco Prensliği olarak kalacaktı. Bu yüzden halk evlerinden uğramış, akın akın prenslik sarayına koşuyor; Prenses Grace'e kamyonlarla çiçek taşınıyor, halkın neşeli bağırışmaları çan seslerine karışıyordu. Monaco Prensliği, Fransa'ya bağlanmaktan; vergi vermiyen, askere gitmiyen Monacolular vergi vermekten ve askere gitmekten kurtulmuşlardı. Bu doğuma nasıl sevinmezlerdi ?

Tezahürat— **Monacolu'lar bu mesut olay dolayısiyle prenslik sarayı önünde toplanarak büyük tezahürat yaptılar. 35 yaşındaki Monaco Prensi Rainier, 23 ocak 1957 de dünyaya gelmiş olan on üç aylık kızı Prenses Caroline'i kucağına alarak balkondan halkı selâmladı.**

Monacolular — 21 kilometre karelik, 23.000 nüfuslu Monaco, 1911 den beri meşruti bir hükümdarlıkla idare edilmektedir. Halk vergi vermez, askere gitmez. Eğer Rainier veliaht bırakmadan ölseydi Prenslik Fransa'ya bağlanacak, halk vergi verip askerlik yapacaktı. Prenslik bir veliaht kazanmakla hükümranlığını muhafaza etmiş, halk da korkulu rüyalarından kurtulmuştur. Sevinçleri en çok bu yüzdendir.

Sohbet Köşesi

FARKETMEDEN YAPILAN FENALIKLAR

İRMİ İKİ yaşında bir genç kız. Hayatın maddi ve mânevi meşakkatlerine katlanarak bu yaşa gelmiş. Dürüstlükten ayrılmamış. Çok güzel olmamakla beraber muhiti kendisine alâka gösteriyor. Ailesine yardım etmek mecburiyetinde olduğundan bir müessesede çalışmakta. Hakkında fena bir kanaat hâsıl olmaması için de etrafına karşı son derece dikkatli. Hayatında tanıştığı, anlaştığı bir erkek yok. Buna rağmen etrafındakilerin kendisi için iyi söylemediklerini hissediyor. Halbuki o da her genç kız gibi iyi bir yuva kurmak emelindedir. Ama muhiti kendisi hakkında fena söylemekte, iyi gözle bakmamakta devam ederse mâsum emelinin tehlikeye düşmesi ihtimali vardır. Bu yüzden üzülüyor, sıkılıyor, ne yapacağını bilemiyor...

Yukarıdaki satırları bana İzmir'den gelen bir mektuptan çıkardım. Cemiyet hayatında, çalıştığı muhitte kötü ithamlardan kendini korumaya çalışan, buna rağmen muvaffak olamadığını gören bir genç kızın ıstırabını belirtmesi bakımından bu sızlanmalar şayanı dikkattir. Ama ben işi o taraftan değil de kendi cephemizden mütalâa etmek istiyorum. Etrafımızda ekmek parasını kazanmak için iş hayatına atılmak mecburiyetinde kalmış yüzlerce, binlerce genç kız vardır ki bu kızlar hakkındaki düşüncelerimiz — maalesef demek lâzım — her zaman lehlerinde değildir. İçimizde öyle insanlar vardır ki, eskilerin tâbiriyle fisebilillâh başkaları hakkında şüpheli düşünceler ileri sürmekten hoşlanırlar. İşiyle güciyle meşgul olan bir kız için, onu hiç bir suretle tanımadığımız, münasebetlerinin mahiyeti hakkında en ufak bir fikre sahip olmadığımız halde ileri geri lâflar etmekten âdeta zevk duyarız. Söylediğimiz bu sözlerin nereye gideceğini, o tanımadığımız insana bu sözlerimizle ne türlü zarar verecediğimizi düşünmek aklımıza bile gelmez. İşin bazın taraftı bizi dinliyenler de ileri sürdüğümüz mütalâaların doğruluğuna çabucak inanırlar. Onlar da bizden aldıklarını — gene fisebilillâh — başkalarına dağıtırlar.

Bu türlü düşüncesiz hareketlerimiz ve sözlerimizle meselâ bir genç kızı nasıl bir ıstıraba sürüklediğimizi, size yukarıda hulâsasını takdim ettiğim mektuptan çok iyi anlıyabiliriz. Bir genç kız işine gelip gider, masasında çalışırken dairedeki arkadaşlarıyle elbette ahbaplık edecek, elbette iş münasebetleri içinde tanıştığı, görüştüğü erkekler olacaktır. İki erkek arasında cereyan ettiği zaman fena bir mânaya yormadığımız münasebetleri bir kızla bir erkek arasında olunca mutlaka fena gözle görmeği, eğer bir kötü niyet bahis mevzuu değilse, en az bir düşüncesizlik olarak vasıflandırmak lâzımdır.

Mademki maksadımız fenalık etmek değildir; öyle ise farkına varmadan yaptığımız fenalıkları da önlemeye çalışsak, tanımadığımız insanların istikballerini karartmamaya dikkat etsek ne iyi olur değil mi ?

ŞEVKET RADO

ELIZABETH TAYLOR
M.G.M.'in cazip sinema yıldızı diyor ki:

"Ben, **LÜKS** tuvalet sabununu kullanırım".

Mükemmel bir ten! İşte bir sinema yıldızının en kıymetli varlığı! Sinema yıldızlarından onda dokuzu da,günlük tuvaletleri için sâf ve iltifat olan LÜKS tuvalet sabununa güvenirler. Bol miktardaki, kaymak gibi köpüğü hakiki bir güzellik müstahzarıdır ve LÜKS tuvalet sabununun enfes kokusunu çok beğeneceksiniz. LÜKS tuvalet sabununun köpüğü ile cildinizi biraz ovuşturunuz. Bundan sonra, evvelâ sıcak su ile müteakiben soğuk su ile yıkayıp yumuşak bir havlu ile hafifçe kurulayınız.
Neticede, bir sinema yıldızınınki gibi taze ve çok güzel bir tene sahip olacaksınız.

2120 sinema yıldızının tercih ettiği güzellik sabunu

LT 848

Yüz yıl yaşamak ister misiniz?

Eğer isterseniz evvelâ irsiyetinizi kontrol edecek, sonra bütün hayvani gıdalardan ve pişmiş yemeklerden el ve eteğinizi çekerek kendinize çiğ sebze ve meyvalardan ibaret yeni bir yiyecek dünyası kuracaksınız. Şimdi buyurun «Yüz Yıl Yaşamak İstiyenler Derneği» nin böyle bir ziyafetine.

ROPORTAJ: FİKRET ARIT

EVVELÂ havuç suyu ikram edildi. Sonra sofraya oturuldu. Masanın üstü alışılmış ziyafet sofralarının tamamiyle aksine bir manzara arzediyordu: Hepsi çiğ olarak ıspanak, lâhana, yeşil salata, yerelması, patates, kuru incir, kuru kayısı, bal, badem, portakal, elma, armut ve muz. Ziyafet Dr. Y. Razzon'un Mecidiyeköyü'ndeki apartmanında veriliyordu. Misafirlerin çoğu başta «Yüz Yıl Yaşamak İstiyenler Derneği» Başkanı 58 yaşındaki Ali Rıza Akısan olmak üzere dernek üyeleri idi. Ali Rıza Akısan altı seneden beri çiğci. Derneğin «Genç Kalma ve Gıda İşleri Şubesi» Başkanı Doktor Razzon 35 yaşında, fakat sekiz senedir çiğ yiyor. Bay Sirun Şenyüz, Bay Mehmet İnal, Bay Ejder, Cengizoğlu ailesi, hattâ 11 yaşındaki Gül Cengizoğlu da çiğci. Bay Rudy Fuller eski bir et yemiyen. Ayrıca üç çift var ki dernek prensiplerine büyük bir yakınlık duyuyorlar. Onlardan Bayan Eskinazi eskiden kalma bir zayıflama rejiminin itiyadı ile zaten haftada iki gün oruç tutuyor.

Konuşma mevzuunu hemen hemen sadece besin teşkil ediyor: Klâsik beslenme tarzının kötülükleri, rahat ve sıhhi yaşamak için tatbik edilecek rejim ve bunun ilmî izahı. Et yemezler, halen klâsik tababette beslenme için gerekli ve zaruri addedilen amino asitlerin, yani vücudun yapı taşlarının, bütün nebati menşeli gıdalarda (taze sebzeler, kuru sebzeler, hububat ve meyvalar) bol bol bulunduğunu iddia etmekte ve hayvani mahsullerin (et, tavuk, balık) insan beslenmesi için her yaşta lüzumsuz ve hattâ zararlı olduğu fikrindeler. Misal olarak da hemen hemen yalnız et, balık ve yağ ile beslenen Eskimoların ortalama ömürlerinin 27.5 sene olmasına mukabil; Anadolu'da gıdalarının büyük bir kısmını hububat teşkil eden ve içlerinde yüz yaşını aşkın binlerce kimse bulunan Türk köylüsünü gösteriyorlar.

1952 yılında kurulmuş olan derneğin adı «Yüz Yıl Yaşamak İstiyenler Derneği» amma bu ad tamamiyle sembolik. Asıl gaye rahat ve sıhhi yaşamak, dolayısiyle de ömrü mümkün olduğu kadar uzatmak. Fakat derneğin kabul ettiği gibi uzun ömürlü olmak için ilk şart irsiyet. Tam elli sene yüz ve daha yukarı yaşlara kadar yaşamış 6000 kadın ve erkek üzerinde etüdler yapmış olan Fransız doktor Besençon, bilhassa büyükbabaları ve büyükanneleri çok

BİR GÜNLÜK ÇİĞ REJİMİ — 1) Açlık hissedildikçe: havuç suyu, ceviz ve fındık içi, kuru incir ve üzüm, şam fıstığı. 2) Akşamları: Suda bırakılmış kuru kayısı, dövülmüş badem içi ve bal. 3) Yemeklerde: Sebze suyu, zeytinyağ lı limonlu salata ve sebze, meyva. Bunların yenilişinde kayıt yoktur. İstiyen istediği saatte, istediği şekilde yer. Yeter ki çiğ olsun.

DAHA YAŞIYABİLİRDİ — 1934 te 157 yaşında öldüğü zaman 92 yaşındaki kızının «Dünyasına doyamadan gitti» diye ağladığı Zaro Ağa, uzun ömürlü olmasının sırrını bol yoğurt yemesinde buluyordu. Hâlâ dahi yoğurt uzun ömürlü olmak için ilk şart diye kabul edilmektedir. Hayvanî gıdaların aleyhinde olan sebzeciler ile çiğciler ise Zaro Ağa'nın uzun ömürlü olmasının sebebini irsiyette ve bütün Türk köylüleri gibi hububat yemiş olmasında buluyorlar. Onların kanaatince Zaro Ağa yaşlılarda bazı mikropları besliyen yoğurdu hiç yemeseydi daha uzun seneler yaşıyabilecekti.

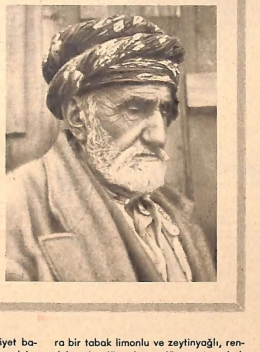

yaşamış kadın ve erkeklerin irsiyet bakımından zayıf olanlara nazaran daha uzun yıllar sıhhatli ve genç kalmağa namzet oldukları neticesine varmış. Bu gibiler ne yerlerse yesinler, ne içerlerse içsinler, nasıl yaşarlarsa yaşasınlar; aynı şartlar altındaki zayıf irsiyetlilere nazaran daha geç öleceklerdir. Asıl mesele irsiyet bakımından uzun zaman genç kalmağa namzet olmıyanlar için. İşte besin konusunda alınacak tedbirler irsiyeti zayıf olanları sıhhatli, genç ve uzun ömürlü yapacak; irsiyeti kuvvetli olanların da daha genç, daha sıhhatli ve daha uzun ömürlü olmalarını temin edecektir.

Bunun için de organlarımızı yıprattığı, dolayısiyle hastalıkları tacil ettiği için asitler ve reaksiyonu asitli olan gıdalarla hastalık mikroplarını besliyen gıdalardan derhal, mümkün değilse zamanla ve tedricen vazgeçip çiğ sebze ve meyva suları içmek, yaş meyva, limonlu ve zeytinyağlı salata halinde bol ve çeşitli çiğ sebze, çiğ patates, güneşte kurutulmuş kuru meyva, bal ve çiğ badem yemek lâzım. Bu rejim et yemezliğin en mütekâmil safhasını teşkil ediyor. Yani sadece et ve hayvanî gıda olmamak değil, sebzeyi dahi pişirilmeden, çiğ olarak yemek.

Dernek Başkanı Ali Rıza Akısan'a doktorlar 1946 yılında sirozdan öleceğini söylemişler. Midesinde gastrit varmış, ülsere gidiyormuş. Karaciğerde sikleroz varmış, siroza gidiyormuş. Astma varmış. Bağırsakları çok tembel, böbrekleri hasta imiş. Kansızlık, tansiyon ve düşkünlükten mustaripmiş. Buna rağmen ümidini kesmemiş. Ilâçlarla beraber sebze ve meyvaya fazla yer vererek vücudun mukavemetini arttırmış. 1952 yılında da Amerika'ya giderek, dünyanın her tarafında 300.000 talebesi olan âlim ve tıp doktoru N. W. Walker'ın Arizona'daki, bir sağlık enstitüsü halinde idare edilmekte olan Kay-El-Bar çiftliğinde kalmış. Burada bulunanlar arasında doktorlardan, hastanelerden ve ilâçlardan fayda görmiyen ve içlerinde doktorlar da olan hastalar varmış. Bunlar Dr. Walker'ın gıda rejimi sayesinde kısa zamanda iyileşerek çiftlikten ayrılıyorlarmış.

Dr. Walker'ın gıda rejimi, güneşten gelen canlı atomları ihtiva eden çiğ sebze ve meyvalarla bunlardan çıkarılan suları, bal vesairеyi yiyip içmekten ibaret. Ali Rıza Akısan bu, günde on altı saat çalışan, gözlük dahi kullanmıyan son derece enerjik adamın rejimini aynen tatbik ederek iyileşiyor. Rejim de şu : Sabah iki bardak çiğ sebze suyu (eğer kış ise lâhana, ıspanak, kereviz ve maydanoz). Yarım saat sonra bir tabak limonlu ve zeytinyağlı, rendelenmiş çiğ sebze, çiğ patates, bal, badem, muz. Akşam da 16 - 17 arasında portakal, elma, kuru üzüm, kuru incir, ceviz, şam fıstığı.

Dernek üyelerine göre en tehlikeli gıdalar süt, nişastalı maddeler (nişasta, un, kuru sebze, pirinç, makarna) et, balık, tavuk, şeker ve emsali şekerli maddeler. Sütün yaşlılarda verem ve zatürree mikrobunu beslediğini; nişastalı maddelerin kalb, siroz, şeker ve kanser dahil olmak üzere çeşitli hastalıklar yaptığını; et, balık ve tavuğun kanser ve romatizmayı tevlidettiğini, şeker ve emsali şekerli maddelerin de şeker hastalığı yaptığını, dişleri çürüttüğünü iddia ediyorlar. Çiğ patates ekmeğin; bal ve kuru yemişler şekerin; badem ve şam fıstığı etin yerine geçiyor. Hastalık tevlideden şeyler yemeden, vücudun ihtiyacı olan maddeleri alabilmek için iç organları yormadan en rahat, en sıhhi bir şekilde beslenliyor.

Fransa'da 280 den fazla hekim klâsik tababette amansız bir mücadele halinde. Berlin'de yüze yakın, Marsilya' da bile en iki tane sebze lokantası mevcut. Bu rejimin tarihi araştırılınca çok eski asırlara gitmek mümkün. Bedenî ve ruhi tekâmül için sebze yemeği tavsiye eden büyük filozofların yanı sıra Lamartin, Wagner, Bernard Shaw gibi et yemiyen sanatkârlar da geliyor. Bugün dünyada yüz binlerce kişinin hayvanî gıda yememesi bu hakikatin en büyük misali. Birdenbire bir çiğ rejimine geçilmese bile evvelâ hayvanî gıdaları bırakmak, yahut çok azaltmak, pişmiş de olsa sebze ve meyvaya bol yer vermek de büyük faydalar sağlıyor. Derneğin «Koruyucu Hekimlik Şubesi Başkanı» 68 yaşındaki Doktor Hasan Ferit Cansever tam otuz senedir ağzına hayvanî gıda sokmamış. Zaten klâsik tedavide bile tatbik edilen perhizler bu rejimin iptidaî tezahürleri değil mi ?

Canın boğazdan geldiği muhakkak. Fakat alışılagelmiş şeyleri yemekle değil, vücuda en yarayanı yemekle mümkün. Netekim ziyafet sofrasından kalkanlar son derece rahat, neşeli ve canlı idiler. Biraz klâsik müzik dinledikten sonra da en ufak bir hazım rahatsızlığı, yahut yorgunluk duymadan neşe ile dansettiler. Danstan sonra, sekiz senedir çiğci olan 52 yaşındaki Bay Mehmet Inal : «Ben romatizmadan ve hazım tahammülsüzlüğünden mustariptim» diyordu. «Sekiz senedir ne romatizmam, ne de hazımsızlığım kaldı. Yatar yatmaz uyur, yattığım gibi de kalkarım. Darısı öbür vatandaşlarımın başına...»

ZİYAFET — Çiğciler, etyemezler ve bu rejime ilgi duyanlar o gün Doktor Razzon' un evindeki ziyafette. Ayaktakilerden sağdan ikincisi Dr. Rezzon, oturanlardan tam karşıdaki de 6 yıldır çiğci olan dernek başkanı Bay Ali Rıza Akısan'dır.

ZİYAFETTEN SONRA — Normal ziyafetlerden sonra herkesin hazım ağırlığı içinde birer köşeye çekilmelerine mukabil çiğciler o günkü ziyafetten sonra sanki hiçbir şey yememiş gibi zinde ve rahat bir halde neşe içinde dansediyorlar, eğleniyorlar.

93 YAŞINDAKİ DOKTOR — Amerikalı Doktor N. W. Walker'ın Arizona'daki Kay - El - Bar çiftliğinde yüzde yüz çiğ rejimi tatbik edenler sofra başında. 100 sene daha yaşamayı ümideden 93 yaşındaki dinamik Doktor Walker sağ baştakidir.

ESKİ TAKVİMDEN BİR YAPRAK

Ahmet Vefik Paşa

Molière'in çeşitli insan karakterini tesbit eden tiyatro eserlerini, tercüme veya adapte etmek suretiyle dilimize çeviren ve «Molyer mütercimi» olarak anılan Ahmet Vefik Paşanın bilginliği, devlet adamlığı, hocalığı ve dilciliği kadar kuvvetli bir tarafı da sahne aşkı idi.

1823 te doğan ve tahsilinin bir kısmını Pariste Saint-Louis lisesinde yapan Paşa, on beş yaşında Hariciye Nezareti Tercüme Odasına girerek devlet hizmetine başlamıştı. Bu sahada, sefaret memurluğundan öğretmenliğe, müfettişliğe, sefirliğe, valiliklere, nazırlığa, nihayet vezirliğe ve başvekilliğe kadar yükseldi.

Böyle ağır ve süratle değişen vazifelerle yüklü, etrafına hürmet telkin eden, bilgi tarafı da çok kuvvetli olan Paşanın, Voltaire'den, Fénélon'dan, Le Sage'dan, Victor Hugo'dan, Ebül Gazi Bahadır Han'dan yaptığı güzel kıymetli tercümeler, meydana getirdiği «Lehçe-i Osmani» gibi cidden kıymetli olan ve öz türkçenin inkişafına yarıyan ilk çalışmalar arasında bulunan bir eserin hazırlığı sırasında akademik bir zevkle sahne aşkını da yaşatması onun varlığındaki fevkalâdeliğin bir göstersidir.

2 nisan 1891 de vefat eden Ahmet Vefik Paşa, Bursa valiliği sırasında bir tiyatro tesis ederek geliştirmeğe çalışmış, rejisörlüğünü yaparak halka temaşa zevkini aşılamak istemişti. Mutassıp bir devre halkının layık olduğu önem ve takdirle karşılamadığı bu tesis, 1957 yılında, ilk kurucusunun adını taşıyarak «Ahmet Vefik Paşa Tiyatrosu» ismi altında yine Bursa'da yeniden hayata kavuşmuş ve faaliyete geçmiş bulunuyor.

Yüzbaşı

ANKARA'da Amerikan askeri yardım heyetinde vazifeli Yüzbaşı Harlon sabahleyin evden çıkarken her zamanki gibi gece aynı kapıdan içeri gireceğini düşünüyordu. Evdekilerin fikri de aynı olduğu için gecenin geç saatlerine kadar beklediklerse de Harlon'un kapıyı açmadan evvel duyulan neşeli ıslığı bir türlü duyulmadı. Zira o sırada Yüzbaşı Harlon Ankara'dan uzakta Tuzgölü kenarında, eli sakağında kara kara düşünüyordu.

O sabah hava meydanındaki vazifesiyle meşgul olan Harlon saat 15.30 da bir tecrübe uçağı ile havalanmıştı. Yanında uçağın müretteb atından Riley, Hubet ve Williams bulunuyordu. Tam Şerefli - Koçhisar üzerine gelmişlerdi ki dört arkadaşın yüzündeki memnun ifade bir anda silindi. Uçağın motorun-

Altı yüz ikiz birarada!...

Holânda'nın 7700 nüfuslu Oirschot kasabasında 126 ikiz vardır. Her yıl bu kasabada dünyanın dört bir tarafından gelen ikizlerin kongresi yapılır.

HER memleketin, mahalli hususiyetlerini dünyaya tanıtmak için sergiler, panayırlar, kongreler tertibedildiğini gören Holânda'nın küçük Oirschot kasabası halkı, kendilerini de dünyaya tanıtmak sevdasına düşmüşler. Bunun için uzun uzun düşünüp taşınmışlar ve bir karar vermişler : İkizler Kongresi tertibetmek. Çünkü kasabanın bütün hususiyeti ikizlerin çokluğu. 7700 nüfuslu kasabada 126 ikiz var.

Kasaba halkı hemen paçaları sıvamış ve 1955 yılında ilk kongreyi akdetmiş. Buna yalnız Holânda'daki ikizler katılmış. İkinci ve bilhassa geçenlerde yapılan üçüncü kongre çok gümüllü olmuş. İsveç'ten İngiltere'ye, İtalya'dan Portekiz'e kadar çeşitli memleketlerden 600 ikiz kongreye katılmış.

İkizler benzerliklerini büsbütün tebarüz ettirmek için aynı elbise, şapka ve ayakkabıları giymekte ve aynı numaraları almaktadırlar. Üç gün süren kongrenin ilk iki günü gezintilere, konser, folklor ve türlü eğlencelere tahsis edilmekte, üçüncü gün resmi açılış töreni yapılmaktadır.

Eğlenceler arasında mükâfat da vardır. İkizlerin en yaşlıları ile en gençlerine; en uzaktan gelenleri ile birbirlerine en az benziyenlerine mükâfatlar verilmektedir. Birbirlerine benzemiyen ikizler ikiz olduklarını ispat etmek mecburiyetindedirler. Kongrede ise çeşitli eğlencelerden başka ikizlik hakkında konferanslar verilmekte, tıbbi raporlar okunmakta ve bu hususta araştırmaların neticeleri açıklanmaktadır.

KIEHL KARDEŞLER — Kongreye gelenler arasında böyle birbirine benziyen ikizler olduğu gibi hiç benzemiyenler de vardır. Onlar ikizliklerini hüviyet cüzdanları ile ispat mecburiyetindedir.

LINZ KARDEŞLER — Kongrede çocuklar gibi eğlenen Avusturya'lı ikiz kardeşler.

MACKELL KARDEŞLER — İngiliz perde ve sahne yıldızları olan bu ikiz kardeşleri anneleri bile ayırdetmekte büyük zorluk çekmektedir.

HASSELT KARDEŞLER — Bu Belçika'lı ikizler kasaba birahanesinde iki litrelik erinin hararetini söndürmeğe çalışıyorlar. Kongrenin ilk iki günü tamamiyle eğlenceye ayrıldığından yerlilerle misafirler arasında hemen bir dostluk peyda olmakta, herkes bol bol eğlenmektedir.

Harlon Yemeğe Niçin Geç Kaldı ?

dan acayip homurtular yükselmeye başlamıştı. Önlerindeki kontrol saatlerinden ârızanın benzin tıkanıklığından ileri geldiğini farkedince Ankara'ya dönemiyeceklerini, derhal mecburi iniş yapmaları gerektiğini anlamışlardı. Uçağı idare eden Harlon, Tuz gölü sahillerinde inişe müsait bir yer aramaya başladı. Bu sırada tam İncebunun mevkii üzerinde bulunuyorlardı. Sular çekildiği için yukarıdan dümdüz görünen bu arazi aslında on santimlik bir çamur tabakası ile kaplı bulunuyordu. Pilot bu ihtimali inişe geçtikten sonra düşündü ama zaten geri dönmesine imkân yoktu. Neticede o kadar mahirane bir iniş yaptı ki, ne uçağa ve ne de içindekilere hiç bir şey olmadı.

Diğer taraftan yarım saat içinde Ankara'ya geri dönmesi beklenen talim uçağından ses çıkmayınca endişeye kapılan Amerikan Hava Kuvvetleri Karargâhı L.20 tipinde ikinci bir uçağı keşfe göndermişti. Az sonra gölün kenarındaki uçak görülmüş ve telsizle irtibat temin edilince uçağın batağa saplandığı ve ertesi gün çıkarmanın mümkün olacağı aşağıdan yukarıya bildirilmişti.

Ertesi sabahtan itibaren kurtarma ekipleri uçağı battığı yerden çıkartmıştı. Böylece Yüzbaşı Harlon ancak ertesi akşam evine yemeğe dönebilmiştir. Başka türlü bir gaybubet olsa kıyametin kopması pek kuvvetle muhtemeldi ama bu sefer Harlon evinde harbden dönen bir kahraman gibi karşılandı.

HARLON'UN UÇAĞI — Yüzbaşı Harlon, Tuzgölü yanındaki bataklık araziye mecburi iniş yaptığı zaman ortalıkta kimseler yoktu. Uğradığı kaza haber alındıktan sonra etrafları yardımcılarla çevrildi. Âdeta merasimle uğurlandı.

ZONDERVAN KARDEŞLER — İki ikiz kardeş milli kıyafetleriyle dans ediyorlar. İlk iki günün eğlenceleri arasında gezintiler ve folklor da vardır.

CEMİLE BUHEYRE

İki Devlet Reisi ve bir Başvekil hayatının bağışlanması için yalvardılar.

1957 ilkbaharında bir gece Cezayir şehrinin yerlilere mesken kısmında devriye gezen Fransız askerleri, sokağın alaca kaarnlığı içinde soğa, sola kaçışan bazı kimseler üstüne ateş açtılar. Ateş edilenlerden bir tanesi yere yıkıldı. Askerler hemen koştular. Omuzundan yaralanmış olarak dar sokakta yatan bu kimse Cemile Buheyre adında, 22 yaşında bir genç kızdı. Üstü aranduğu zaman kendisinin, kahvelere, barlara attığı bombalarla şehirde bir dehşet havası yaratan milliyetçi lider Yacef Sadi ile ilgisini gösteren bazı vesikalar bulundu. Fransızlar için bu ceylân gözlü güzel kızın yakalanması o kadar mühimdi ki, tedavisini beklemeden sorguya başladılar. Cemile milliyetçilerin postası olduğunu, fakat tedhişle ilgisi bulunmadığını söyledi. Bütün ısrarlara rağmen de Yacef Sadi'nin nerede gizlendiğini açıklamadı.

On yedi gün Fransız parasütçü birliklerinin elinde kalan Cemile, bilâhara mahkemede verdiği ifade de kendisini birçok defalar dövdüklerini anlatarak şöyle dedi :

«Beni çırılçıplak soyarak bir sıranın üstüne yatırdılar. Altına ıslak bezler koydukları iplerle bu sıraya bağladılar. Cinsiyet organlarıma, kulaklarıma, ağızıma, avuçlarıma, alnıma ve göğüslerime elektrik cereyanı vererek söyletmek için işkence yaptılar. Bu işkenceler sonunda bayıldım. Her seferinde delirecek gibi oluyor ve kendimden geçiyordum.»

İşkenceler bir ay devam etmişti. Bir ay sonunda Cemile'yi muayene eden bir Fransız doktoru genç kızın sağlam olduğunu söylemiş, omuzundaki kurşun yarasının da veremden mütevellit bir iltihap olduğunu ifade etmişti.

Cemile'nin divanıharbde muhakemesi sırasında iddia makamı kendisinin tedhişle ilgisini ispat için üç şahit çağırmıştı. Bunlardan gene bir idam mahkûmu olan Jacqueline Netter Guerroudj adındaki ilki, Cemile'nin bomba hâdiseleri ile hiçbir ilgisi olmadığını söyledi. Bilâhara gazetelerin, hapiste iken öldüğünü yazdıkları ikinci kadın şahit zaten mahkemeye gelemedi. Üç sene akıl hastanesinde kalmış olan 19 yaşında ve Cemile Buazza adındaki üçüncü idam mahkûmu şahit de bütün sorulara parmağını tüfek namlusu gibi hâkimlere uzatıp, makineli tüfekle ateş edermiş gibi etak-tak-tak-tak» diye sesler çıkarmak suretiyle cevap verdi. Bir ara soyunmağa başladı. Sonra sanık hakkındaki ithamlarını geri aldı. Bunun üzerine bir Fransız doktoru şahidin deli olduğunu söyledi. Ne gariptir ki doktorun bu hükme varması yalnız Cemile hakkındaki ithamların geri alınmasından sonra mümkün olmuştu. Öbür iki doktor fikir beyan etmediler.

Sanığın avukatı, babası Fransız, anası Vietnamlı Jacques Vergès adında birisi idi. Fransızlar «Öldürün bu Çinliyi» diye aleyhinde tezahürat yaptılar. Avukat mahkemenin keyfî idaresini protesto edince de hâkim şu mütalâada bulundu :

«Âsileri tedavi eden doktorlar tevkif edilmiştir. Asıl onları müdafaa eden avukatları tevkif etmek lâzım.» Avukatın müdafaasını yapmasına müsaade edilmedi. Yalnız Cemile'yi konuşturdular. O da son söz olarak şunları söyledi :

«Vatanımı seviyorum. Onun hür olmasını istiyorum. Bana bunun için işkence ettiniz. Beni bunun için ölüme

mahkûm edeceksiniz. Bizleri öldürürken memleketinizin hürriyet uğrundaki ananesini de öldürdüğünüzü, onun şerefini lekelediğinizi ve istikbalini tehlikeye attığınızı da unutmayın.»

Divanıharb Cemile'yi ölüme mahkûm etti.

Cemile, Cezayir şehrindeki Barbaros kalesinin idam mahkûmlarına mahsus bir hücresine kapatıldı. Affı için yapılan bütün konuni müracaatlar reddedildi. Son merci olarak Fransa Reisicumhuru Rene Coty kaldı. O da affetmezse, son üç buçuk yıl içinde giyotin altında can veren 127 vatandaşı gibi Cemile de idam edilecektir. Mahkemenin şüpheli cereyan tarzına isyan eden komünist L'Humanité'den, muhafazakâr Le Figaro, sağcı L'Aurore'a kadar bütün Fransız gazeteleri karar aleyhinde şiddetli neşriyata giriştiler. Hindistan Başvekili Nehru, Tunus Reisicumhuru Burgiba, Sovyetler Birliği Reisicumhuru Voroşilov, muharrirler, işçi teşekkülleri başkanları, profesörler, piskoposlar genç kızın affı için Rene Coty nezdinde telgraf ve mektuplarla teşebbüslerde bulundular. Nihayet Reisicumhur Coty, Cemile'nin cezasını idamdan müebbet hapse çevirdi. Cemile ile Cemile Buazza ve Jacqueline'in idam cezaları da müebbet hapse tahvil edildi.

Cemile'nin avukatı şimdi şöyle haykırıyor :

«Cemile Buheyre şimdi çölde bir hapisaneye gönderilecektir. Orada ise genç kızın ölümünün normal sebeplerden ileri geldiğine dair rapor verecek doktor bulmak herhalde zor değildir.»

Türklere Karşı Harbeden İtilâf Kuvvetleri Başkumandanı

General Hamilton'un Çanakkale Hâtıraları

18 mart

GEÇEN SAYILARDA ÇIKAN KISIMLARIN HULASASI: General Ian Hamilton, Lord Kitchener'in emriyle, Çanakkale Boğazı'nı zorlıyacak olan İtilâf Devletleri Donanması'nı desteklemek üzere 80.000 kişilik Kara Kuvvetleri'ne Başkumandan tâyin edilmiştir. 17 mart 1915 günü ikindi üzeri bir gemiyle Bozcaada üssüne varır. Queen Elizabeth amiral gemisine geçip bir toplantı yaparlar. Toplantıdan sonra Hamilton bir gemiyle Boğaza yaklaşıp, dürbünle uzaktan Gelibolu Yarımadası'ndaki Türk siperlerini ve tahkimatını tetkik eder. Akşam üzeri Lord Kitchener'e telgrafını kaleme alır.

ÇEVİREN: ADNAN ERİM

Bu telgrafta, Amiral de Robeck'in sözlerinden bahsettim. Türklerin sahra toplarını, siperleri, gece yaptıkları tahkimatı, bizim deniz uçaklarının fazla ağır olmaları yüzünden tüfek menzili haricine yükselemediklerini izah ettim.

Saat 19.00 da Amiralle akşam yemeği yedik.

18 mart 1915 : «Phaeton» gemisindeyim. Sabahın dördünde Bozcaada' dan demir aldık. 6.00 da Limni adasına vardık.

Ömrümde bu kadar çok geminin bir araya toplandığını hiç görmemiştim ! Hattâ, ne Hong Kong, ne Bombay, ne de New-York'ta !... Bütün donanma burada demirlemiş, emir bekliyor. Çanakkale Boğazını bugün zorlıyacağız.

Saat 7.00 de yakıt aldık. 8.30 da arazi vaziyetini daha yakından gözden geçirmek üzere Saros körfezine doğru hareket ettik.

Yavaş yavaş ilerliyerek bütün sahili dikkatle inceliyoruz. Saros körfezinin başlangıcı büyük bir bataklık halinde.

Benimle beraber General d'Amade, General Paris, Avustralya kıtaları Tuğgenerali Mc Lagan da var. Sahile bazan bir, bazan iki mil mesafeye kadar sokuluyoruz. Türk toplarının, mevzilerini şimdiden belli etmemek için, ateş etmiye yanaşmıyacaklarından eminiz.

Kuzeye doğru yolumuza devam ederek Bolayır hizalarına kadar uzandık. Bolayır hattının örümcek ağını andıran mevzilerini ve siperlerini gözlerimizle görüyoruz ! Kurmay subaylarımdan birkaç tanesi yanımda bulunuyor. Bu muntazam mevzileri meydana getirmek için on bin kişinin bir ay müddetle geceli gündüzlü çalışmış olması icabettiğini söylüyorlar ! Dürbünlerimizle tetkik ediyoruz. Bir buçuk kilometreden fazla bir derinliğe kadar arazi dikenli tellerle örtülmüş ! Bunları ortadan kaldırmak için dehşetli miktarda cephane sarfetmeyi ve can kaybına uğramayı göze almamız lâzım gelir ki, bu fedakârlığa kattanacağımız şüphelidir.

Bolayır'la Suvla körfezi arası baştan başa kayalık ve uçurumlarla dolu. Suvla ile Kabatepe arası bir çıkarmaya en müsait yer görünüyorsa da Türkler kâr değil, her karış toprak siperler ve tel örgülerle kaplı. Ayrıca, Kilidbahir tabyası da bu arazi parçasına çok hâkim bir tepe üzerinde olduğundan her tarafı rahatça dövmesi mümkün. Kabatepe ile Teke burnu arası ise birçok kayalıklar ve uçurumlarla dolu olmasına rağmen, bunların etekleri büyük düzlükler halinde denize kadar uzanıyor. Kanaatime göre kayalar aşılamıyacak derecede sarp değil. Yükseklikleri 30 ile 90 metre aarsında değişiyor.

Geri dönüyoruz. Teke burnu yakınlarındayız. Boğaza girmiş olan gemilerimizin müthiş salvoları gökleri titretiyor ! Donanma sabahtan beri Boğaz sahillerini bombardıman etmektedir. Tepelere gülleterimizin yağmur gibi yağdığını görüyoruz. Alçıtepe alev ve duman içinde !... Heyecandan titriyoruz. Soğukkanlılığımızı muhafaza için kendimizi güç zaptediyoruz. Tam 16.00 da Teke burnunu döndük. Bir mil daha ilerledik ve birdenbire dehşet içinde kaldık. Cehennemi bir ateşin ortasındayız ! Dev zırhlıların ağır topları hep bir ağızdan alev kusuyor ! Yüzlerce mermi havada ıslıklar çalıyor. Yer, gök birbirine giriyor. Kulakları sağır eden bir gümbürtü... Gelibolu sırtları ateşler içinde yanıyor !... Türk tabyalarından ses yok. Fakat gizli seyyar topların mermileri hem Rumeli, hem Anadolu sahillerinden yağmur gibi tepemize yağıyor.

Öteden beri arkadaşlar bana soralar :

«Siz askerler, ölümle karşı karşıya gelince ne hissedersiniz, neler düşünürsünüz ?...» derler.

Ben böyle zamanlarda iki muhtelif an yaşarım. Birincisinde şöyle düşünürüm : «Bu ne heyecan, bu ne heybetli manzaradır ! Şu saniyemi milyonlara değişmem !...»

İkincisinde de kendi kendime şöyle derim : «Ben ne eşek herifim ki, burada bulunuyorum !...»

Bu arada, cereyan eden hâdiseler, bir rüya gibi süratle gelir geçer. Sadece hatırlarda bir nevi hayret kalır : Dövüşmeye hiçbir sebep yokken, bu ne cefaya kattanmaktır ki, iki ayrı insan grupu karşı karşıya geçip birbirini yemiye çalışır ?!...

Şu Boğaz ne diye bütün dünyanın bir harb meydanı haline geliyor ?!... Bu boğuşmadan maksat nedir ?!... İnsanlığın şuuruna, aklı selimine bir hal mi oldu ?!...

İşte hâlâ, tarrakalar, patlamalar için-deyim ! Dumanlar, barut kokuları etrafı sarmış.

Biraz ilerde Queen Elizabeth zırhlısını görüyorum. Gayet hafif bir süratle, bir ileri, bir geri giderek dehşetli bombardımanına devam ediyor ! Türk siperlerinin üzerine tonlarla gülle yağıyor. Etrafımızda bir sürü irili ufaklı mayın tarayıcıları, yardımcı gemiler dolaşıyor.

Her tarafımızda su sütunları havalara fışkırıyor ! Nerdeyse birkaç tanesi güvertemize çarpacak ! Etrafımızdaki gemiler ateş yememek için maharetli manevralara başladılar. Mayın arayıcılar, ateş altında mayın toplamıya çalışıyor. İki yüz metre ilerde «İnflexible» kruvazörü gözüme çarptı. Yavaş yavaş Boğazdan çıkmıya uğraşıyor. Direklerinin telleri kopmuş. Kaptan köprüsünün zırhları ve baş tarafı şarapnel yaraları içinde. Ateşi kesmiş, hafif tornistonla bize doğru gelmiye çabalıyor.

Bu arada bizim gemi birdenbire şiddetle sarsıldı. Tam yolla ileri atıldı ve o hızla öyle bir dönüş yaptı ki, bordamız 45 derece yana yattı. Yanımda bulunan General d'Amade'la beraber, az kaldı, parmaklıksız olan güverteden kayıp denize yuvarlanıyorduk. Bir demire sarılarak canımızı kurtardık.

«İnflexible» kruvazörü bize işaret vererek mayına çarptığını bildirmiş. Kendisini derhal yedeğe alıp Bozcaada üssüne çekmemizi istemiş.

Olduğumuz yerde bir topaç gibi dönerek İnflexible'ın bordasına doğruduk. İşte tam bu arada Türklerin dört mermisi birden eski bulunduğumuz yere düştü. Denizden müthiş su sütunları havaya fışkırdı. Talihimiz varmış.

İnflexible'ın bordasına yanaştık. Bütün mürettebat güvertede toplanmış, lâkin, ne yazık ki, artık yapılacak vazifeleri kalmamış. Koca zırhlının pruvası sulara yarı yarıya gömülmüş vaziyette... Bu durum karşısında cidden teessüre kapıldık. İşte gözlerimizin önünde, kıymetli muharebe gemimiz Boğazın derinliklerine gömülmek üzere. Hepimizin nazarları su kesiminde... Gövde batıyor mu, vaziyetini muhafaza ediyor mu ?... Damarlarımızdaki kan, heyecandan, buz gibi !...

Her saniye etrafımızda patlıyan obüslere aldırdığımız yok ! Dört bir tarafımız, imdada koşan torpidolarla çevrili. Hepimiz, sadece, yakalmak tehlikesiyle karşı karşıya bulunan İnflexible'ı düşünüyoruz !... Sekiz on gemi hep beraber, bir kortej halinde ve ancak kaplumbağa yavaşlığı ile Boğaz'dan dışarıya doğru çekilmekteyiz. Mamafih, bu kortej bir an içinde bir cenaze merasimi halini alabilir !...

Bu sırada gözlerim, Fransız zırhlısı «Gaulois»ya takıldı. Onun da etrafını bir sürü torpido çevrelemiş. Yardımcı gemiler, zavallıyı yedeğe almışlar, bizim yaptığımız gibi, Boğazdan dışarıya çekmiye uğraşıyorlar. Muhakkak ki, o da, ciddî isabetler alıp ağır yaralandı... Pruvadan yaralı İnflexible batmadı. Yardımcı gemilerin çalışması ve kendi gayretiyle Bozcaada'ya doğru sürüklendi. Biz, kenara çekilerek bir müddet daha bekledik. O sırada Gaulois zırhlısının Tavşanadası denen kayalıklara oturduğunu gördük !...

Bu arada ben, donanmanın arasında daha ziyade sıkışıklığa meydan vermemek için bizim geminin geriye çekilmesini faydalı buldum. Türklerin topçu ateşi de mütemadi bir şekilde devam ediyor. On mil kadar mesafe katetmiştik ki, «Queen Elizabeth» zırhlısının «Ocean» a göndermekte olduğu bir telsiz emrini zaptettik. Bu emirde «Irresistible» kruvazörünün derhal yedeğe alınması bildiriliyordu. Şu halde o da bir talihsizliğe uğramış bulunuyor !...

Lord Kitchener'e bugünün harekâtı hakkında malûmat vermek için resmî bir rapor hazırladım. Bu rapora resmî bir oğrala «Sayın Lord Kitchener», diye başlıyorum. Sabahleyin erkenden bir gemiye atlayıp General d'Amade ve Paris'le beraber Gelibolu yarımadasının kuzey batı sahilini gayet yakından

ÇİMENLİK SUSMUYOR — *İngiliz ve Fransız donanmalarının 38 lik ağır topları her tarafı yakıp yıkıyor, fakat Türk tabyalarını susturamıyordu. Yukarıda Çanakkale yakınında Çimenlik Tabyası'nın temsilî resmi görülüyor.*

tetkik ederek Bolayır hattına kadar uzandığımızı bildiriyor, bu sahil boyunun, harita üzerinde görüldüğü gibi kolayca zaptedilir bir arazi olmadığını, her noktasının düşman askerleri ve tahkimatiyle dolu bulunduğunu kaydettikten sonra kendi fikrimi de söyleceğizah ediyorum : «Eğer Gelibolu'yu, bir çıkarma yapmak suretiyle zaptetmek mecburiyetinde kalırsak, bu harekâtımız ancak adım adım olacaktır.»

Raporum şöyle bitiyor :

«Şimdi Bozcaada ile Limni adası arasında bulunuyorum. Saat 18.00. Bugün bizler için pek kötü bir gün oldu. Saros körfezi boyunca sahili tetkik edip geri döndüğüm zaman, donanma Boğazı zorlamıya devam ediyordu. İki sahil üzerine dehşetli bir ateş tevcih edilmişti. Fakat Boğaz'ı geçmiye muvaffak olamadık. Akşam üzeri donanma geri çekildi. Şu anda kayıp bilinçomuz söyledir: Irresistible, Ocean, Bouvet batık. Inflexible, Gaulois ağır yaralı. Söylediklerine göre, Bouvet bir limon kabuğu gibi Boğazın derinliklerine gömülmüş! Bu gidişle, donanmanın Çanakkale Boğazı'nı geçebileceği pek mümkün görünmüyor. Böyle olduğu takdirde, iş ordu birliklerimize kalacaktır.»

19 Mart 1915 : Dün gece Phaeton'dan ayrılıp «Franconia» gemisine geçtim. Herkes mayınlardan bahsediyor. Yüzen mayınlardan! Bunların Boğazın yukarı taraflarından kopup akıntiyle aşağılara kadar kaydığını söylüyorlar. Dünkü halimizin kötü bir talih eseri olduğundan bahsediyorlar. «Tabyaları susturduk, gelecek sefere tam yolla Marmara'ya gireceğiz» diyorlar.

Amiral Wemyss'den, bir rapor aldım. Bu rapora Amiral de Robeck'ten gelen mesaj ilâve edilmiş. De Robeck mesajda şöyle diyor : «Kabatepe gösteriş harekâtı menfi netice verdi. Yüzen mayınlar veya sahilden atılan uzun menzilli torpiller felâketli bir güne sebep oldu. Beş zırhlımızı kaybetmiş bulunuyoruz.»

20 mart 1915 : «Franconia» gemisindeyim. Limni odasının Mudros körfezinde demirledik. Çok şiddetli bir fırtına hüküm sürüyor. Körfezin içinde bile sahille irtibatımız kesildi.

Gece, yattıktan sonra, Kitchener'den telgraf gelmiş. Şöyle diyar : «Biliyorsunuz ki, benim kanaatimce, Çanakkale geçilmelidir. Bunun için Gelibolu yarımadasında kara kuvvetleriniz tarafından büyük bir harekât yapılması icabediyorsa, Türklerin müdafaa imkânları dikkatle incelenmeden böyle bir teşebbüse girişmemelidir. Şayet harekâta başlanırsa, muhakkak surette sonuna kadar devam etmelidir.»

BOUVET BATIYOR. GAULOIS YARALANIYOR — *Üstteki fotoğraf 18 mart 1915 günü batan Fransız zırhlısı Bouvet'nin zabitanını bivarada göstermektedir. Sağdaki tarihî vesika ise aynı gün ağır yaralanan Fransız zırhlısı Gaulois'yı, mürettebat terke hazırlanırken tesbit etmektedir. Altta Bouvet'nin batışını tasvir eden, Alman harb muhabiri Willy Stöwer'in temsilî bir tablosu. Ağır yaralı Bouvet, Nusret mayın gemimizin döktüğü mayınlara çarpıp iki dakika içinde sulara gömülmüştü.*

21 mart 1915 : Franconia gemisinde Amiral Wemyss ve General d'Amade ile kısa bir konuşma yaptık. Wemyss'in kanaatine göre donanma tekrar yeni bir teşebbüse girişmeli. O sırada Amiral de Robeck'ten gelen bir mektup okundu. Tarihi 19 mart. Şöyle yazıyor:

«Askerlerimiz fevkalâde idi. Şükürler olsun ki, bizim can kaybımız pek fazla değil. Bouvet'nin batışı esnasında Fransızların yüzden fazla kayıpları var. Bir gece evvel, tamamen mayınlardan temizlenmiş olduğu raporlarla bildirilen bir sahada, gemilerimizin mayına çarpmalarına hayret ettim. Herhalde yüzer mayınlar olacak. Kaybettiğimiz gemilere çok üzüldüm. Düşündükçe de üzülüyorum. Fakat fedakârlıklara katlanmağa mecburuz. Yeniden bir teşebbüs için hazırlanmalıyız. Türklerin büyük zabıtlarından bir hayli tahribata sebebiyet verdiğimiz de aşikârdır.»

Gelecek hafta : Çıkarma hazırlıkları.

RİCAT — *Ressam İsmail Hakkı'nın o zamanlar yapmış olduğu bu tablo, 18 mart 1915 akşamı saat 19.00 a doğru kudretli düşman donanmasının, mağlûp ve perişan bir halde Çanakkale Boğazı'nı terkedişini canlandırıyor. Bu eşsiz zaferde bizim kayıplarımız sadece 2 top, 25 şehit, 61 yaralıdan ibaretti.*

Ben Artık Kıraliçe Değilim

Mermer Saraydaki merasim bitmişti. Süreyya gözlerini yumarak bir divana uzandı. "Şimdi karısıyım,, diye mırıldandı, "Şimdi İran kıraliçesiyim,,. Bu yedi sene evvel İranda idi. Geçen hafta ise soğuk bir kış günü Süreyya Almanyada bir gazeteci grupuna "Ben artık kıraliçe değilim,, diyordu. Bu iki söz arasında dünyayı durmadan meşgul eden bir evliliğin hikâyesi, hazin bir aile dramı mevcuttur.

YEDI sene önce Süreyya, Iran Kıraliçesi olmak üzere kendisini Isviçre'den Tahran'a götürecek olan uçağa binerken annesi ile babası şöyle demişlerdi :

«Şehinşah Hazretlerinin Fevziye'yi niçin boşadığını bir an dahi hatırından çıkarma. Kıraliçe olarak kalmak, itibarını muhafaza etmek istiyorsan Şehinşah'a bir veliaht hediye etmelisin. Yoksa bu peri masalı iyi bitmez.»

Süreyya bu sözleri hiç unutmadı. Evlenmesinin üzerinden bir yıl geçip de hâmile kalmayınca vakit kaybetmeden bu derde çare aramağa başladı. Tam altı yıl seyahat bahanesi ile dünyanın hemen her memleketini gezdi. En meşhur kadın hastalıkları mütehassıslarına muayene oldu. Ve geçen baharda şahla beraber çıktıkları seyahatten sonra da bütün ümitleri kırılarak artık hiçbir doktora muayene olmamağa karar verdi. Karı-koca evlendiklerinden beri ilk defa olarak evlenme yıldönümleri 12 şubatı ayrı geçirdiler. 12 şubat 1958 de Şah,Tah'ran'da, Kıraliçe Süreyya da St. Moritz'de idi. Birbirlerinden ayrı iken mutat saat 19 telefonları da olmuyor, Şah, her gün aynı saatte sabırsızlıkla telefon başında bekliyen Süreyya'yı aramıyordu.

Iran'ın Batı Almanya Büyükelçisi ve Süreyya'nın babası Halil Isfendiyari düşerek ayağını kırınca Süreyya ile annesi hemen Almanya'ya gittiler. Iki gün sonra da amcası Serdar Esat Bahtiyari, Şah tarafından elçi olarak Süreyya'ya gönderildi. Şah, Süreyya kendisine bir veliaht verebilecek ikinci bir kadınla evlenmesine razı olmadığı takdirde onu boşıyacağını bildiriyordu. Süreyya ilk teklife katiyetle «hayır» dedi. Bu kadın bir veliaht dünyaya getirdiği takdirde Kıraliçe olacak, Süreyya'nın durumu ise çok güçleşecekti. Boşanma konusuna ise «İnşallah» demekle iktifa etti.

14 mart 1958 cuma günü Tahran'da yayınlanan bir resmî tebliğde Şahın, Kıraliçe Süreyya'yı boşadığı açıklandı. 17 mart'ta da Şah bir ferman ile sabık Kıraliçeye «Altes» ünvanını verdi. Netice itibariyle Isfendiyari ailesinin korktuğu başına gelmiş, peri masalı iyi bitmemişti. Süreyya Şahin kendisini boşadığına dair yayınlanan tebliğe kadar basında hiç konuşmadı. Tebliğ çıktıktan sonra da bir an bile peşinden ayrılmamış olan gazetecilere yalnız 4 kelimelik bir beyanat verdi : «Ben artık Kıraliçe değilim !»

Bekleyiş — Şahın Kıraliçe Süreyya'dan ayrılacağı haberi çıkar çıkmaz bütün dünya basını bu mevzu ile ilgilenmeğe başlamıştı. Gazeteciler Bonn'daki İran Büyükelçiliğinin önünden ayrılmıyorlardı. Çok sonra sokağa çıkan Süreyya, annesi ve erkek kardeşi de susuyorlardı. Nihayet saray sözcüsü 14 mart 1958 sabahı Tahran Sarayı'nın basın salonunda gazetecilere, Şah ile Süreyya'nın ayrıldıklarına dair resmî tebliği okuyarak bu sıkıntılı bekleyişe son verdi.

7 sene

12 şubat 1951... Beyaz Köşkün kadınefendileri ve cariyeler Kıraliçenin son süsleri ile meşgul. Süreyya endam aynasında kendine son bir defa göz attıktan sonra büyülenmiş gibi kısık bir sesle :

«Elbise çok ağır» diye fısıldadı. «İnşallah yorulmam.»

Christian Dior'un şaheseri olan 20 kilo ağırlığındaki gelinlik birkaç gün önce Paris'ten uçakla getirilmiş, yeni hastalıktan kalkmış Süreyya'nın sıhhatini korumak için provalar onun üstünde değil, vücut ölçüleri kendisine çok uyan bir sarayında yapılmıştı. Elbiseyi getiren Dior'un yardımcıları bu sayede gelinlik üstünde rahat rahat çalışma imkânını bulmuşlar, âdeta kılı kırk yararcasına bir dikkat ve itina ile son retuşları yapmışlardı. Gelinlik, endam aynasının iki yanındaki büyük duvar lâmbalarının ışığı altında şimşek çakar gibi parlıyor, değişen renkler içinde yanıp sönüyordu. Dior bu gelinlik ile kabiliyetinin de üstüne çıkmıştı. Etek ve omuzlar Kanada zerdevsanından kürk ve yumuşak kuğu tüyleri ile süslü idi. Üstüne «Ürürdüm - uçtu» bir tül yayılmış, bütün gelinlik binlerce minimini Manhaym altını ile işlenmişti. Gelinin başında, Şahın annesinin kendisine merasimle verdiği ve İran

Günlerinde

Tam yedi sene Şah ve Süreyya mukadderat birliği yaptılar, iyi ve kötü günlerini paylaştılar. İran tahtına bir vâris bırakamamaktan başka hiçbir şey saadetlerini gölgelendirmiyordu. İsviçre'nin Leman Gölü'nde, Kapri Adası'ndaki bir barda mesut dolaşırlarken, Musaddık'a karşı girişilen hareketin neticesini beklemek üzere Roma'da bulundukları o üzüntülü günlerde de beraberdiler. Süreyya yalnız seyahat ettiği zamanlar ise şahın her akşam muntazaman saat 19'da yaptığı telefon onları birleştirirdi. Kıralîçe Süreyya'nın heyecanla beklediği bu telefon konuşmaları yalnız son seyahatte aksadı. İran'ın geleceği için de, bir daha açılmamak üzere bitti.

önceki binbir gece düğünü

YEDİ SENE ÖNCE — **Şah ve Süreyya yedi sene önce Tahran Belediye Reisinin elindeki defterlere evlenme akdini imzalarlarken bunun ebedî olmasını temenni ediyorlardı. Bir erkek evlât bu temenniyi maddeten de tahakkuk ettirecek ve ecel hariç hiç bir kuvvet, birbirlerini seven bu çifti ayıramıyacaktı. Olmadı. Belki yakın bir gelecekte Tahran Belediye Reisi tekrar elinde defterlerle Şahın ve Kıralîçenin önüne gelecektir amma bu izmalardan biri artık Süreyya olmıyacaktır.**

devlet hazinesinden ilk defa çıkan bir taç vardı. Rıza Şah'ın sağlığında dünyanın en büyük kuyumcuları bu tacı satın almak için hiçbir servetin kâfi gelmiyeceğini söylemişlerdi. Boynunda saf sümrütlerden yapılmış bir gerdanlık işıldıyordu. Kulaklarında, yekpare koyu yeşil zümrütten oyulmuş, altı sentimetre uzunluğunda üzüm salkımı biçimi ve tonu tamamen gözlerinin rengine uyan küpeler vardı. Ayrıca altın gerçeveli geniş bir bileziklle, güvercin yumurtası büyüklüğünde taşı olan bir yüzük takmıştı.

Saray Nâzırı giyinme odasının kapısından başını uzatıp haber verdi :

«Belediye Reisi...»

Başşehrin en büyük temsilcisi, gelini Mermer Saraya götürecek, orada İslâm geleneğine uygun olarak nikâh kıyılacaktı. Süreyya koluma dayanmış olarak heyecandan sapsarı bir yüzle Beyaz Köşkten çıktı. Köşkün bahçe kapısı önünde uzun bir otomobil kuyruğu vardı. En önde de vaktiyle Rıza Şah tarafından yaptırılmış olan hususi karoserili; tamponu, kaplamaları, kapı kolları altın olan devlet otomobili duruyordu. Direksiyonda Şahın muhafız kıtası üniforması giymiş bir şoför vardı. Süreyya çift nöbetçinin selâm durduğu bahçe kapısından çıkarak otomobile bindi. Yolun iki tarafını dolduran ve «Yaşa» diye bağıran insan kalabalığı arasından geçerek, motosikletli polislerin muhafazası altında Mermer Saray'a geldi.

Mermer Saray'ın aynalı salonunda şah ailesi ,nazırlar ve diplomatlar toplanmıştı. Şahın annesinin yanında Prenses Ezref ve Şems duruyordu. Şahın altı erkek kardeşi de Ali, Gulam, Abdol, Mahmut, Ahmet ve Hamit Rıza ikinci bir grup teşkil ediyorlardı. Mozaik duvarlı muazzam salon güller, lâleler ve koyu kırmızı karanfillerle bir çiçek bahçesi haline gelmişti. Altın işlemeli gala üniformaları içinde diplomatlar, İran hükûmeti vekilleri ve eşleri bakışlarını, Süreyya ve Şahın girerceği kapılardan ayırmıyorlar. Bu renkli kalabalık arasında Ağa Han ile Begüm'ün yüzleri hemen dikkati çekiyor. O sırada, göğsü nişanlarla süslü merasim üniforması içinde Şah, odasında sinirli sinirli dolaşıyor, parmaklarını çıtlatıyordu. Acaba Süreyya bütün bu yorgunluklara tahammül edebilecek miydi ? Doktor Agadin bu hususta kendisini temin etmişti amma gene de endişe-

Çocuk — Şah ve Süreyya'nın çocukları olmayınca baş vurulan doktorlara yalnız Süreyya muayene olmuş, Şah hiçbir muayeneye tâbi tutulmamıştı 1957 baharında çıktıkları Avrupa seyahatinde Şah da ilk defa muayene oldu. Fakat bu muayenelerin neticesi hiçbir zaman katî olarak bilinmedi. Bilinen birşey varsa o da Şah ve Süreyya'nın birbirlerini son derece sevdikleri, Süreyya'nın da Frankfurt'taki bir yetimhanede kollarına aldığı bu yavru gibi bir evlâd beklediği idi. Şah, Sabık Kıral Faruk'un kız kardeşi olan ilk eşi Fevziye'yi sevmemişti. Süreyya ile ise sade bir hayat yaşamak için tahttan feragati bile düşünmüş, fakat petrol zenginliği dolayısiyle yabancıların gözü olan İran'ı zor bir durumda bırakmamak için bu tasavvurundan vazgeçmişti.

li idi. Gümüş masa ziline bastı. İçeri giren üniformalı zata Kıraliçe Süreyya'nın henüz tamamiyle iyileşmediğini, soğukalmaması için pencere ve kapıların açılmamasını tembih etti. Sokaktan gelen «Yaşa...» sesleri Mermer Saray'ın aynalı salonunda akisler yaptı. Büyük üniformalı erkekler bir defa daha düğmelerini yokladılar. Kadınlar işlemeli mendillerle yanaklarına dokundular. Konuşmalar kesildi. Kapılar açıldı. Şah ve Süreyya içeri girdiler. Nazır ve diplomatlar eğilerek, kadınlar da saray usulünce elleri ile eteklerini tutup eğilerek selâmladılar... Protokol Şefi Ekselâns Nizam Hace'nin gür sesi salonda yükseldi :

«Bu mesut anda Şah ve Kıraliçe Süreyya Hazretlerinin evlenmelerini ilân ederiz.»

Şah ve Süreyya nikâh töreninin yapılacağı küçük odaya geçtiler. İran geleneğine göre eviller ilk önce ancak ayna önünde oturabileceklerini için kristal bir ayna önünde duran koltukları oturdular. İran'ın Başmüftüsü Cuma Seyyid Hasan İmamî ağır bir sesle Kuran'dan sureler okudu ve İran diliyle : «Yıldızların vasiyetine göre nikâh için bu saati seçtiğimden ötürü mesut ve bahtiyarım» diyerek önce Süreyya'ya mutat su alı sordu. Süreyya kıpkırmızı olarak başını Şaha eğdi. Gözlerinde yaşlar parlıyordu. Fakat sesi çıkmıyordu. Misafirlerin kalbi duracak gibiydi. Bazı kadınlar dudaklarını ısırıyorlardı. Ne zaman «Evet» diyecek ? Nihayet ince, yumuşak bir ses beklenen cevabı verdi : «Evet.» Bunu Şahın neşeli sesi takibetti. Ölçülü adımlarla bir protokol memuru çifte yaklaştı. Elinde altın bir tas, tasın içinde de meşhur Kohinoor elmasını hatırlatan bir pariltı içinde tahayyül ve tasavvuru imkânsız bir yüzük vardı. Şah bu yüzüğü şefkatle eşinin parmağına taktı. Belediye reisinin önlerine koyduğu evlilik mukavelesini imzaladılar.

Artık sıra her İranlının düğününde yapılması şart olan eski âdetlere gelmişti. Gelinin annesi mumları yakarken Şah ve Kıraliçe, Şahın annesinin beyaz bir kumaşla yaptığı kemerin altından geçtiler. Şaha kristal bir kab içinde toz şekeri taktim edildi. O da kabı Süreyya'ya verdi. Bu, tamamiyle sembolik bir hediye idi. Aslında erkek, karısına bir ev, banka defteri, yahut arazi filân gibi birşey hediye ederek eşinin geçim emniyetini temin eder. Şah ailesi Süreyya'ya maddi kıymeti haiz birşey hediye edilemiyeceği kanaatine vardığı için bu âdet sembolik bir şekilde yerine getirilmiş oldu. Şah ve Süreyya tekrar koltuklarına oturdular. Şahın annesi arkalarına geçti. Elinde altın sırma bir kese tutuyordu. İran düğün geleneğine göre kayınvalidenin, evliliğin saadetini ebediyen temin için evlilerin başına şeker serpmesi lâzımdır. Fakat yalnız şeker değil, kesesine davranarak para da serpmesi icabedir. Şahın annesi de öyle yaptı. Avuç dolusu inci ve altınlar parkeler üstünde saçrar ve şıngırdarken, nazırlar ve diplomatlar bu hâtıralara sahip olmak için yerlere eğiliyor, eşleri inci ve para serpilirken uzun eteklerini açıyorlardı. Herkes inci ve altın peşinde idi. Aynalı salona geçen Şah ve Kıraliçe Süreyya resmî tebrikleri kabule başladılar. Beyaz elbiseli, şirin bir kız çocuğu Şah ve Kıraliçe Süreyya'nın önünde eğildi. Tahran şehrinin tebrikleri ile bir buket kırmızı karanfili Kıraliçeye verdi. Ondan sonra en yaşlı diplomat olarak Sovyet Büyükelçisi Satschikow kordiplomatiğin tebriklerini sundu. Süreyya çok bitkin görünüyordu. Yüzü saramıştı. Beş dipleriinde minimini ter taneleri görünüyordu. Şah, yaverlerinden birine birşeyler söyledi. Süreyya'ya kolunu verdi. Kendilerini selâmlıyan misafirlerin önünden geçerek kapıya doğru yürüdüler. Kordonlu hademeler misafirler arasında dolaşarak altın tepsilerle likör, konyak, tatlı ve bisküvit dağıtmağa başladılar. Önce diplomatlar sarayı terketti. Saat 20 de Gülistan Sarayı'nda Şahın resmi kabulü vardı...

Mermer Saray'ın geniş bir divanında uzanmış yatan Süreyya da geceyi düşünüyor ve «Nasılsınız ?» diye soran Doktor Agadin'e :

«Biraz yorgunum» diyordu. «İnşallah bu akşam da tahammül ederim.»

Şah yanına otararak ellerini tuttu :

«Tahammül edemiyecek gibi misin Raya ?»

«Dayanacağım. Ah şu elbise bu kadar ağır olmasaydı...»

Doktor Agadin soruyor :

«Değiştirilemez mi ?»

Şah birkaç saraylı çağırıyor. Prenses Şems de geliyor. Uzun münakaşalardan sonra Şems bir teklifte bulunuyor :

«Sırmanın birkaç metresini çıkarırız. Dikkatli çekmez, elbise de birkaç kilo hafifler.»

Öyle yapıyorlar. Şems onun saçlarını okşuyor :

«Şimdi uyu Raya. Ben tam saatinde gelir, seni Gülistan'a götürürüm...»

Süreyya gülümsiyerek başını salladı. Hepsi çıktılar. Perdeleri çekilmiş odada etrafa portakal rengi bir ışık saçan masa lâmbası yanıyordu. Ölü ses yoktu. Süreyya gözlerini yumarak rahatça divana uzandı :

«Şimdi karısıyım» diye saadet ile mırıldandı. «Şimdi İran Kıraliçesiyim.»

Altes Süreyya — Şahın bir fermanla altesilik tevcih ettiği Süreyya artık İran'a dönmiyerek Avrupa'da yerleşecektir. Bu suretle Avrupa'yı dolduran sebek kıral, kıraliçe, prens ve prenseslerin arasına güzel bir kadın daha katılacaktır : Sabık İran Kıraliçesi Altes Süreyya.

SPOR

Genç Takımlar Futbol Şampiyonası Başlıyor

İlk defa 1948 senesinde İngiltere'de tertiplenen F.İ. F. A. Enternasyonal junyor Futbol şampiyonası bu sene de 2 - 13 nisan tarihleri arasında Lüksemburg'da yapılacak ve bu müsabakalara takımımız da katılacaktır. 19 takımın iştirakiyle dört grup üzerine yapılacak olan bu turnuvada takımımız Romanya, Yunanistan, Macaristan ve Holânda ile karşılaşacaktır. Bu gruplar arası maçlar 9 nisanda sona erecek ve dört birinci 11 nisan'da dömifinali oynayacaklardır. 12 nisan'da mağlûplar arasında üçüncülük, dördüncülük maçı yapılacak ve 13 nisan'da da şampiyonu tâyin edecek final maçı oynanacaktır.

Lüksemburg'un ufak bir memleket olması dolayısiyle karşılaşmaların büyük bir kısmı komşu memleketlerin hudut şehirlerinde yapılacaktır. Üçü 5, biri de 4 takımdan müteşekkil dört grupa mensup takımlar arasında yapılacak karşılaşmaların fikstürü şöyledir:

A GRUPU

2 nisan'da : Yugoslavya - Şimali İrlanda
Fransa - Polonya

3 nisan'da : Yugoslavya - Fransa
Şimali İrlanda - Bulgaristan

6 nisan'da : Yugoslavya - Polonya
Fransa - Bulgaristan

7 nisan'da : Şimali İrlanda - Fransa
Polonya - Bulgaristan

9 nisan'da : Yugoslavya - Bulgaristan
Şimali İrlanda - Polonya

B GRUPU

1 nisan'da : Batı Almanya - Avusturya
Çekoslovakya - Belçika

4 nisan'da : Batı Almanya - Çekoslovakya
Avusturya - İtalya

6 nisan'da : Batı Almanya - Belçika
Çekoslovakya - İtalya

7 nisan'da : Avusturya - Çekoslovakya
Belçika - İtalya

9 nisan'da : Batı Almanya - İtalya
Avusturya - Belçika

C GRUPU

2 nisan'da : Romanya - Yunanistan
Macaristan - Holânda

4 nisan'da : Romanya - Macaristan
TÜRKİYE - Yunanistan

5 nisan'da : Romanya - Holânda
TÜRKİYE - Macaristan

7 nisan'da : Macaristan - Yunanistan
TÜRKİYE - Holânda

9 nisan'da : TÜRKİYE - Romanya
Holânda - Yunanistan

D GRUPU

2 nisan'da : Lüksemburg - Doğu Almanya
İspanya - İngiltere

7 nisan'da : Lüksemburg - İspanya
İngiltere - Doğu Almanya

9 nisan'da : Lüksemburg - İngiltere
Doğu Almanya - İspanya

12 - 13 nisan tarihleri arasında yapılacak bu turnuvanın grup maçları 9 nisan'da sona ermiş olacak, dömifinal maçları 11 nisan'da, üçüncülük maçı 12 nisan'da, final maçı da 13 nisan tarihinde oynanacaktır.

GEÇEN YIL — 1 sene önce nisanda yapılan turnuvada 1 - 1 beraberlikle neticelenen maçta forlarımızdan Mustafa ve Ertan, Doğu Almanya kalesini sorluyor.

BU YIL — Genç takıma seçilen futbolcular antrenör Cihat Arman'ın nezaretinde muntazam bir şekilde çalışmışlardı. Birkaç gün sonra ilk maçını Yunanistan'a karşı oynıyacak takımımızın iyi neticeler alması beklenmektedir. Türk millî takımı geçen yıldı turnuvada 3 üncü olmuştu.

ŞAHESER ROMANLAR

Garp dünyasının en çok okuduğu klâsik şaheserlerin en güzeli

HARP VE SULH

Romanını iftiharla sunar...

BU SERİDEN ÇIKAN DİĞER KİTAPLAR

JOSEPHINE
Napoleon'un en büyük aşk hikâyesi.

SABAH YILDIZI
A. J. Cronin'in en dramatik eseri.

GELİN TAÇI
Nobel mükâfatını kazanmış muazzam eser.

MELİSSA
Bambaşka bir aşkın hikâyesi.

AŞKTAN DA ÜSTÜN
Sevenlerin ve sevilenlerin ölmez destanı.

BÜYÜLÜ ÇİÇEK
Louis Bromfield'in ölümünden önce bıraktığı son büyük romanı !

FOTOGRAF : MUHITTIN TANER

Hayat

Edirne'de "Eskicami"nin İçinden

TAZE
DOMATES

KULLANMADAN
YAPABİLECEĞİNİZ
NEFİS
DOMATES
ÇORBASI

ANCAK
TAMEK DOMATES SUYU
İLE YAPILANIDIR.

TAMEK
KONSERVELERİ

HEDEF REKLÂM-GMİZ

DORIS DAY: EN POPÜLER AKTRİS — Hollywood'daki yabancı basın mensupları sarışın Doris Day'i 1957 nin «En Popüler Aktrisə» i seçtiler. Doris Day geçen yıl «Pijama Oyunu» adlı müzikal komedide muvaffakıyet kazanmıştı. O gece şeref misafiri, İsrail güzeli Ziva Rodan, Doris Day'e mükâfatını verirken görülüyor.

ŞAHANE LİZ — Elizabeth Taylor Paris'te Claire Comte modaevinden satın aldığı simli dantelli açık renk tuvaletiyle gecenin en ilgi çeken yıldızıydı. Mike Todd, sevimli eşinin yanından hiç ayrılmıyordu... Genç şarkıcı Eddie Fisher (solda) ise, müzikal televizyon revülerindeki başarısı ile «Altın Küre» heykelini kazandı.

Altın Küre'ler Dağıtılırken

O gece bütün Hollywood biraraya toplanmıştı. "Bir şıklık, bir zarafet ve bir cazibe yarışını andıran bu suvarede„ Hollywood'da bulunan yabancı basın mensuplarının senelik mükâfatları tevzi edildi.

HOLLYWOOD'da bulunan yabancı basın mensupları geçenlerde «1957 nin yıldızları» nı seçtiler. «Altın Küre» (Golden Globe) heykelcikleri ile sembolize edilen mükâfatların tevzi edildiği gece bütün Hollywood bir araya toplanmıştı... Bu muhteşem suvarenin bütün erkekleri yakışıklı, bütün hanımları cazip ve sevimliydiler... Tony Curtis ve Doris Day «En Popüler Yıldızları» olarak mükâfatlandırıldılar. Zsa Zsa Gabor «En Cazip Aktris», Diane Versi «En Çok Ümit Vadeden Yıldız Namzedi» seçilmişlerdi. Aynı ankete göre 1957 nin «En Kabiliyetli Aktrisi» Jean Simmons, «En Kabiliyetli Aktörü» Frank Sinatra idi. Televizyon programlarındaki heyecan verici temsilleriyle büyük ilgi uyandıran Alfred Hitchcock ve müzikal televizyon revülerindeki başarısı ile Eddie Fisher «Altın Küre» heykelciklerine lâyık görülmüşlerdi. Fakat, o gece dikkati çekenler yalnız bu isimlerden ibaret değildi. Bir şıklık ve zarafet yarışmasını andıran bu toplantıda orijinal kıyafetiyle Elizabeth Taylor bir kraliçeden farksızdı. Parisli meşhur terzi Claire Comte'un kreasyonu, simli dantelli, kısa etekli açık renk tuvaletiyle esmer Liz'i her zamankinden daha cazip gösteriyordu... Kim Novak, hâlâ evlenemediği arkadaşı MacKrim ile beraberdi. Gene Kelly, Frank Sinatra ve William Holden kavalyesiz hanımların favorileriydiler... Holden, Pier Angeli'yi ve Anita Ekberg'i pek yalnız bırakmadı. Tony Curtis'in «Altın Küre» yi kazanması Janet Leigh'i de gecenin en şen yıldızı yapmaya kâfi gelmiştî.

TONY CURTIS : EN POPÜLER AKTÖR — Tony Curtis - Janet Leigh çifti, gecenin en neşeli çiftiydi... «Senenin En Popüler Aktörü» olarak Tony Curtis «Altın Küre» mükâfatını kazandı. Yakışıklı aktörü ilk tebrik eden, cazip eşi Janet Leigh olmuştu.

TEBRİK EDİLİYORLAR — Diane Versi (üstte, solda) «Ümit Vadeden Aktris» olarak «Peyton Meydanı» ndaki rolü ile mükâfat kazandı. Gene Kelly'yle görülen F. Sinatra ise «Yılın En Kabiliyetli Aktörü» seçilmişti.

WILLIAM HOLDEN : KADINLARIN GÖZDESİ — Gecenin en sempatik erkeği William Holden idi... Yukarıda, aktör Pier Angeli ile sohbet ederken görülüyor... Holden'in çevirdiği «Kwai Nehrindeki Köprü» filmiyle «En Kabiliyetli Aktör» mükâfatını kazanacağı tahmin ediliyordu.

CAZİBE YARIŞI — «Altın Küre» mükâfatlarının tevzi edildiği gece, dikkati çekenler, sadece mükâfat kazanan isimlerden ibaret değildi tabii... Ekberg siyah tuvaletiyle gayet cazipti. İsveçli yıldız «Yılın En Cazip aktrisi» seçilen Zsa Zsa Gabor'u tebrik etmeyi unutmamıştı...

Cildin tazeliği ne kadar hoş!

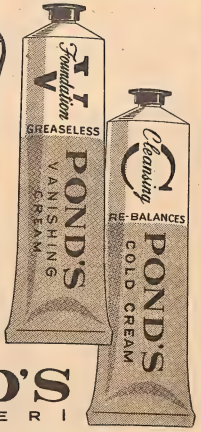

Cildinizin tazeliği sevilmenizde rolü büyüktür. Kendinizi bu nimetten mahrum etmemek için cildinizin teravetini ve gençliğini muhafaza etmeğe gayret ediniz. Bu maksat için :

POND'S COLD (Gece) ve

POND'S VANISHING (Gündüz) kremlerini kullanınız.

POND'S

KREMLERİ

Güzelliğiniz için POND'S C ve POND'S V birbirini tamamlar.

5

İst. Tel : 22 10 72 - ANKARA Tel : 12395

YAZAN : JACK LONDON

ÇEVİREN : SÜREYYA S. BERKEM

Ah Ço, Fransızca anlamıyordu. Kalabalık mahkeme salonunda oturmuş, pek yorgun ve bitkin bir halde, kâh bir memurun, kâh bir başkasının ağzından dökülen gürültülü, müteselsil Fransızcayı dinliyordu. Bu sözler, Ah Ço için mânasız, saçma şeylerdi. Çung Ga'yı öldüreni meydana çıkarmak için bunca vakit harcadıkları halde bir türlü beceremiyen şu Fransızların budalalıklarına şaşıyordu. Pamuk tarlalarında çalışan beş yüz amele, bu işi Ah San'ın yaptığını biliyordu. Oysaki Ah San tevkif bile edilmiş değildi. Filhakika birbirleri aleyhinde şahadette bulunmamıya bu beş yüz işçi, aralarında gizlice söleşmişlerdi. Buna rağmen Ah San'ı meydana çıkarmak Fransızlar için ne kadar sade bir işti.

Ah Ço, korkacak bir şey yapmamıştı. Bu meselede onun hiç ilgisi yoktu. Hâdise yerinde bulunduğu ve pamuk tarlalarında işçibaşlık eden Schemmer'in onu orada gördüğü, hâdise olur olmaz hemen barakaya koşarak onu daha dört, beş kişiyle birlikte tuttuğu doğru idi; fakat bundan ne çıkabilirdi ? Çung Ga yalnız iki defa bıçaklanmıştı. Halbuki beş veya altı kişi tarafından öldürülen bir adamın yalnız iki defa bıçaklanmıyacağı şüphesizdi. Eğer her adam bir bıçak saplasaydı bu işi iki kişinin yapması lâzım gelirdi.

İşte Ah Ço, dört arkadaşiyle ağız birliği ederek, geçen hâdise hakkında mahkemeye bu şekilde ifade vermişti. Bunlar, öldürülenin feryadını işitmişler ve Schemmer gibi, oraya koşmuşlardı. Yalnız Schemmer'den önce varmışlardı... İşte o kadar. Doğru, Schemmer bunu itiraf ediyordu, oradan geçerken gürültüyü işitmiş ve en az beş dakika dışarda durup dinlemişti; sonra, içeri girince, mevkufları orada bulmuştu; bunlar hemen biraz önce girmiş olmasalardı ki... Zira bırakanın tek bir kapısı vardı, kendisi de orada duruyordu.

Fakat bundan ne çıkar ? Ah Ço ve dört arkadaşı, Schemmer'in yanıldığını söylediler. Nihayet salıverileceklerdi. Bundan hepsi emin idi. İki bıçak yarası için beş kişinin kafası uçurulacak değildi ya ? Hem ölüm hâdisesini hiç bir yabancı şeytan görmüş değildi. Fakat bu Fransızlar ne budala insanlardı ! Çin'de, Ah Ço pek güzel bilirdi ki, yargıç hepsine birden işkence yaptırır ve hakikati öğrenirdi. İşkence ile doğruyu öğrenmek ne kadar kolaydır. Fakat bu Fransızlar işkence ettirmiyorlardı; sersem heriflerdi ! Çung Ga'yı öldüreni kabil değil öğrenemiyeceklerdi.

Fakat Ah Ço her şeyi anlamıyordu. Bu tarlaların sahibi olan İngiliz kumpanyası, şu beş yüz işçiyi, bir alay masrafları göze alarak, Tahiti'ye getirmişti. Hissedarlar, kâr için bağrışıp dururken kumpanya kendilerine henüz hiç bir şey vermiyordu; bu vaziyette kumpanya kendisine paha biçilen kontratlı işçilerinin birbirlerini öldürmek teşebbüsüne girişmesini istemiyordu. Aynı zamanda, beri taraftan Fransızlar vardı ki, bunlar Çinago'lara Fransız kanununun fazilet ve mükemmeliyetini teslim ettirmek heves ve isteğinde bulunuyorlardı. Bunun için de bir misal göstermekten daha muvafık bir şey olamazdı. Dahası var : şeytana uyup dünyaya insan gelmiş olmanın cezasını, hayatlarını orada sefalet ve sıkıntı içinde yaşamakla ödemeğe mahkûm edilenler de olmasa New Caledonia'nın ne mânası kalırdı ?

Ah Ço, bunların hiç birini anlamıyordu. Mahkeme salonunda oturmuş, kendisiyle beraber dört arkadaşını serbest bırakıp pamuk tarlalarına dönerek kontratı yerine getirmek için çalışmağa başlamalarını sağlıyacak olan kararı bekliyordu. Bu karar nerdeyse verilecekti. Muhakeme bitmek üzere idi. O, bunu görebiliyordu. Artık dinlenecek şahit kalmamış, gürültülü konuşmalar da durmuştu. Zobanî Fransızlar da yorulmuşlardı ve kararı beklediklerini anlıyordu.

İşte, kararı beklediği bu sırada, Ah Ço zihnini masiye götürdü, kontratı

ÇİNAGO

imzalayıp bir gemiye binerek Tahiti'ye hareket ettiği günleri düşünmeğe başladı. Deniz kenarındaki köyünde hayat çok güçleşmişti; beş yıl müddetle güney denizlerinde günde elli Meksika sentine çalışmayı senetle kabul ettiği gün kendini bahtiyar saymıştı. Köyünde adamlar vardı ki on Meksika dolârına bütün bir yıl ağ örerlerdi. Dükkâncıların evlerinde yıllık hizmetlerine dört dolâr alan hizmetçiler bilirdi. Halbuki kendisi burada günde elli sent alacaktı; hem de bu prenslere lâyık parayı bir günde, bir tek günün içinde alcaktı! Ama iş zormuş, ne çıkar? Bu beş yıl bitince memleketine dönecek — kontratta böyle yazılıydı — ve bir daha ömrü boyunca çalışmıyacaktı. Hayatının sonuna kadar zengin yaşıyacak, evbark sahibi olacak, kedisini sayacak çocuklar yetiştirecekti. Evet, evinin arkasında dinlenmek ve düşünmek için, küçük bir bahçesi olacak, bu bahçenin de içinde kırmızı balıklar yüzen minicik bir havuzu, bir çoğunda rüzgâr çıngırakları çın çın eden ağaçları bulunacaktı. Düşünürken rahatsız edilmemesi için de bahçe yüksek bir duvarla çevrilecekti.

İşte, bu beş yıldan üçünü bitirmişti. Şimdiye kadar kazandıklariyle — kendi memleketinde — zengin bile sayılırdı ve Tahiti'nin pamuk tarlalariyle onu bekliyen dinlenme ve düşünmeden kendisini ancak daha iki yıl ayırıyordu. Fakat şimdi Çung Ga öldürüldüğü esnada tesadüfen orada bulunmuş olmak yüzünden kazancı sıfıra inmişti. Üç haftadır hapiste idi ve o üç haftanın her gününde tam ellişer sent kaybediyordu. Lâkin hüküm verilecek ve o da tekrar işine kavuşacaktı.

Ah Ço, yirmi iki yaşında idi. Halinden memnun, iyi huylu, kolay gülümser bir adamdı. Vücudu, her Asyalı gibi, ince olmakla beraber çehresi toparlaktı. Ay gibi toparlaktı ve vatandaşları arasında az görülür bir tatlılık ve sevimlilik ifadesi taşıyordu. Hiç kavga etmez, hiç bir çekişmeye girişmezdi. Kumar da oynamazdı. Ruhu, bir kumarbazda bulunması gerekli olan sertlikten âzade idi. Küçük şeylerler ve sade eğlencelerle yetinirdi. Pamuk tarlalarında ateşli bir çalışmadan sonra günün serinliğindeki sessizlik ve hareketsizlik onun için sonsuz bir zevk olurdu. Saatlerce oturup hareketsiz duran bir çiçeğe bakar, kâinatın sırları ve muammaları hakkında kendi kendine felsefeler yürütürdü. Deniz kenarındaki kumsalda mavi bir balıkçıl, kanadlı balıkların gümüş rengindeki pırıltıları veya sahile doğru uzamış inciden ve gülden bir grup, yorgunlukla geçen günlerin bütün sıkıntısını ve Schemmer'in can yakan kırbacını unuttururdu.

Schemmer, Karl Schemmer, bir zalim, hem de zalimin zalimi idi. Fakat aylığını hakediyordu. Bu beş yüz köleden, mevcut kuvvetlerini son zerresine kadar alıyordu; zira bunlar beş yıllık kontrat bitinceye kadar köle idiler. Schemmer bu beş yüz ter döken vücuttan kuvvet istihsal edip bunu, ihraca hazır, hafif pamuk balyaları haline çevirmek için büyük gayretler sarfediyordu. İşte onun bu geniş ölçüdeki, kahredici zulmü idi ki terin balya haline çevrilmesi ameliyesini başarmakta ona yardımcı oluyordu. Schemmer, üç inç genişliğinde ve bir yarda uzunluğunda kalın bir kayış ile de mücehhezdi. Bunu daima yanında taşırdı. Bazan bu kayışın, eğilmiş bir işçinin çıplak ensesinde bir tabanca gibi şakladığı olurdu. Schemmer, atına binip sürülmüş tarlalara çıktığı zaman bu şaklamalar da sıklaşırdı.

Vaktiyle, kontratlı çalışmanın ilk yılında, bir tek yumrukla bir işçiyi yere sermişti. Herifin başını, yumurta gibi, tuzla buz etmiş değildi ama bu yumruk kafanın içindekileri cıklaştırmaya ve bir hafta yattıktan sonra herifin ölmesine kâfi gelmişti! Öyleyken, Çinliler Tahiti'de hüküm süren Fransız zebanilerine gidip de şikâyet etmediler. Bu, kendilerine ait bir işti. Schemmer ise, başlarının püskülü belâsı idi. Otların arasına gizlenen, yahut yağmurlu gecelerde yattıkları yerlere kadar sokulan kırkayakların zehirlerinden sakındıkları gibi onun hiddetinden de sakınmak gerekti. Çinago'lar — adanın sarı renkli, tembel halkı onlara bu adı vermişti — Schemmer'in canını sıkmamaya dikkat ederlerdi. Schemmer'in o yumruğu, kumpanyaya binlerce dolâra malolmuş ve kendisine mesuliyet getirmemişti.

Sömürgecilik istidatları kıt olan, sadece adanın gelirini çoğaltmaya çalışmak gibi çocukcasına oyunlarla uğraşan Fransızlar, İngiliz kumpanyasının başarısını büyük memnuniyetle karşıladılar. Ne Schemmer, ne de onun azametli yumruğu onları ilgilendirmiyordu. Ya ölen Çinago? Canım, o bir Çinago'dan ibaretti! Hem o, doktorun raporuna göre, güneş çarpmasından ölmüştü. Gerçi Tahiti'nin bütün tarihinde, güneşten ölen kaydedilmiş değildi ama işte ortada müstesna bir olay vardı ki bu Çinago'nun ölümüne sebep olmuştu. Doktor, raporunda buna benzer birçok şeyler yazıyordu. O, çok açık söyler bir adamdı. Kârların dağıtılmasını iltizam eder, aksi takdirde Tahiti'deki uzun başarısızlık tarihine yeni bir yaprak daha ilâve edileceğini ileri sürerdi.

Bu beyaz zebaniler anlaşılır mahlûklar değildi ki... Ah Ço, mahkeme salonunda kararı beklerken, onların bu anlaşılmazlıklarını düşünüyordu. Kafalarının içinde neler olup bittiğini keşfetmek mümkün değildi. O, bu beyaz zebanilerden bazılarına raslamıştı. Bunlar, ne de birbirine benziyen şeylerdi; subaylar, gemiciler, Fransız memurları, Schemmer de dahil olduğu halde tarlalardaki bütün o beyaz adamlar... Bunların kafaları öyle muammalı bir tarzda işliyordu ki içlerinde olanı biteni kavramıya imkân mı vardı? Olur olmaz şeylere kızıyorlardı, ve bunların kızmaları daima tehlikeli idi.

Yiyecek hususunda ise Çinago'lar gibi aza kanaat etmezlerdi; çok pisboğazdılar; dehşetli yerler ve yediklerinden fazla da içerlerdi! Bir Çinago, hangi şeyin bunları hoşlandırdığını ve hangisinin kızdırdığını bir türlü anlıyamazdı. Evet, bunu imkânı yok kestiremezdi. Bu beyaz şeytanların gözlerinin arkasında öyle bir perde vardı ki kafalarının içini Çinago'ların nazarından gizliyordu. Sonra, bütün bunların üstünde, bu beyaz şeytanların korkunç bir kabiliyeti, iş yapmak kabiliyeti, işleri yürütmek, haşaratı ve hayvanatı iradelerine boyun eğdirmek... işte, bütün bu kuvvetler onlarda toplanmıştı. Evet, beyaz insanlar tuhaf, şaşılacak mahlûklardı. Zebaniden farkları yoktu. İşte Schemmer!

Ah Ço, kararın hazırlanmasındaki bu gecikmeye şaşıyordu. Muhakeme edilenlerden hiç biri Çung Ga'ya el sürmemişti. Bu işi Ah San yapmıştı; bir eliyle Çung Ga'nın başını saçından yakalayıp arkaya eğmiş ve öteki eliyle de arkadan bıçağı uzatıp vücuduna saplamıştı. İki defa saplamıştı. Ah Ço orada, mahkeme salonunda, kapalı gözlerle adamın nasıl öldürüldüğünü tekrar görüyordu; çekişme, ileri geri fırlatılan yakışıksız sözler, babalara ve dedelere savrulan küfürler, henüz doğmamış nesillere yağdırılan lânetler, Ah San'ın fırlayışı, Çung Ga'nın saçlarından yakalayışı, etine iki defa asplanan bıçak, kapının açılışı, Schemmer'in hücumu, kapıya doğru koşuşu, Ah San'ın kaçışı, odada kalanların Schemmer'in havalanan kayışiyle bir köşeye sıkışışı ve Schemmer'e dışardan yardım gelmesini teminen havaya atılan bir el tabanca.

Ah Ço sahneyi bir daha yaşarken titredi. İnen bir kayış darbesi yanağını çürütmüş ve derisinin bir parçasını alıp götürmüştü. Schemmer, şahadeti sırasında, Ah Co'nun eşkâlini tarif ederken bu çürüğü ileri sürmüştü. Aradan bu kadar zaman geçtikten sonra çürük ancak şimdi kaybolmuştu. Bu darbe pek yaman bir şeydi; eğer yarım inç daha merkeze doğru insevdi muhakkak gözünü çıkarırdı. Fakat Ah Ço, memleketine döndüğü zaman kavuşacağı dinlenme ve düşünme bahçesinin hulyasiyle, bütün bunları unutmuş bulunuyordu.

Yargıç kararı tebliğ ederken Ah Ço kayıtsız kayıtsız oturuyordu; dört arkadaşının çehreleri de aynı kayıtsızlığı taşıyordu. Tercüman, kararı tercüme edip Cunç Ga'nın ölümünden beşinin de suçlu bulunduklarını, Ah Çov'un idamına, Ah Ço'nun New Caledonia'da yirmi, Wong Li'nin on iki ve Ah Tong'un on yıl hapislerine karar verildiğini anlattığı zaman da hâlâ kayıtsızdılar. Heyecanın ne faydası vardı? Başı kesilecek Ah Çov olduğu halde o bile, mumya gibi, mânasız ve hareketsiz idi. Yargıç, kendiliğinden birkaç kelime ilâve etti ve tercüman, Schemmer'in kırbaç darbesinden en ziyade Ah Çov'un yüzünün müteessir olduğunu, mademki bir kişinin mutlaka idamı lâzımdı, bunun Ah Çov olabileceğini izah etti.

Ah Ço'ya gelince; onun da yüzü fena halde zedelenmişti. Bu da gösterirdi ki hâdisede orada bulunmuştur ve işin içinde onun da parmağı vardır. İşte bunun için de yirmi yıl ağır hapse mahkûm olmuştur. Sonra, Ah Tong'a kadar yavaş yavaş azalan hükümler birer birer anlatıldı. Nihayet mahkeme bu dersin, Çinago'ların kulağına küpe olmasını söyledi. Zira gökler bile yıkılıp devrilse Tahiti'de kanun kanundu ve onların bilip öğrenmeleri lâzımdı.

Çinago'ları gerisin geri hapishaneye götürdüler. Onlar, başlarına gelen bu felâketten ne sarsılmış, ne de üzüntü duymuşlardı. Verilen kararlar, hiç beklenilmedik olmakla beraber, beyaz ifritlerle temasları esnasında alıştıkları şeylere tamamen uygundu. Bir Çinago, bunlardan beklediği şeylerden fazlasını bekliyemezdi. İşledikleri bir cinayet için verilen ceza, bu beyaz ifritlerin şahidi oldukları sayısız tuhaflıkları yanında hiç de garip görülemezdi.

Takibeden haftalar içinde Ah Ço, ekseriya Ah Çov'u sakin bir hayretle süzüyordu. Tarlaların ortasında kurulacak giyotinle başı kesilecekti. Onun için artık ne gelip geçecek yıllar, ne tenha bahçeler vardı. Ah Ço, hayat ve ölüm hakkında felsefeler yürüttü. Ona gelince, hiç üzgün değildi. Yirmi yıl ancak yirmi yıldı. Bu müddet esnasında yalnız bahçesinden uzak kalmış olabilirdi. işte o kadar... Gençti, ve kemikleri Asya sabrı ile doluydu. Bu yirmi yılı pekâlâ bekliyebilirdi; o zamana kadar da kanındaki ateş, şiddetini azaltır ve o, hayalinde canlandırdığı sessiz zevk bahçesine daha lâyık bir adam olurdu. Bu bahçeye bir ad düşündü; «Sabah Sessizliği Bahçesi» ni muvafık buldu. Bu düşünce onu bütün gün neşelendirdi ve bu neşe ile sabrın faziletine dair ahlâki bir de vecize uydurdu. Uydurduğu bu vecize, bilhassa Wong Li ile Ah Tong için büyük bir teselli oldu. Ah Çov'un vecizeye metelik verdiği yoktu; başı o kadar yakın bir zamanda gövdesinden ayrılacaktı ki bu hâdiseyi beklemek için sabra ihtiyaç görmüyordu. Güzel güzel sigarasını içiyor, yemek yiyor, rahatça uyuyor, ve vaktin yavaş geçmesine üzülüyordu.

■

Cruchot, bir jandarma idi. Nigeria ve Senegal'den tutunuz da güney denizlerine kadar birçok sömürgelerde yirmi yıldır hizmet ediyordu. Öyleyken bu yirmi yıl onun sönük dimağını aydınlatamamıştı. Güney Fransa'da bir köylü olarak yaşadığı sırada nasıl durgun kafalı ve aptal idiyse şimdi de öyleydi. Disiplini ve otoriteye karşı korkuyu bilir ve Tanrıdan jandarma çavuşuna kadar, derece derece, köle gibi itaat ederdi. Hakikatte ise, pazarları müstesna, çavuş onun kafasında Tanrı'dan daha büyük tecessüm ediyordu. Tanrı ekseriya çok uzakta kalırdı, oysaki çavuş daima yanı başında idi!

Ah Çov adındaki şahsın teslimi lüzumu hakkında başyargıcın cezaevi müdürüne yazdığı emri Cruchot götürmüştü. Tesadüfe bakınız ki başyargıç bir gece evvel Fransız zırhlısı subaylarına bir ziyafet çekmiş bulunuyordu. Emri yazarken elleri titriyordu ve gözleri o kadar ağrıyordu ki yazdığı emri bir defa bile okumadı. Ne olacaktı sanki; mesele nihayet bir Çinago'nun hayatı değil miydi? İşte bu sebepten Ah Çov'un adının son harfini yazmayı unutuverdi. Emirde «Ah Ço» yazılıydı ve Cruchot bu emri müdüre teslim etti. Cruchot, iki katır koşulu arabasına bindi; Ah Ço'yu yanına oturttu; ara bayı sürdü. *(Devamı gelecek sayıda)*

Herkesin Beğendiği Kolonya ...

FREDO KOLONYASI limon, portakal ve bir çok güzel kokulu çiçeklerle imal edilen fevkalâde bir kolonyadır. Yüksek derecesi ve ince rayihası sayesinde friksiyonlar için gayet iyi; çarpıntı, kalp ağrıları ve bayginlik hallerinde ise çok müessirdir. Traştan sonra ideal dezenfektandır.

Jean Patou

TAKDİM EDEN: SUAVİ SONAR

PARİS

Sade — Jean Patou'nun bu son derece sade ve zarif modeli hanımlar tarafından çok beğenilmektedir. Elbise yakasız ve kolsuzdur. Belindeki kendi kumaşından çaprazlama kemer bedende ve etekte büzgüler yapmaktadır. Rahat ve şık bir kıyafet olan bu modeli bilhassa içinde bulunduğumuz aylarda giyebilirsiniz.

Boncuklu — Bu orijinal tuvaletin beden ve iki yana doğru uzayan parçalarının üzeri boncukla işlenmiştir. Organzadan yapılmış bol ve kabarık eteği, kıyafeti zenginleştirmektedir. Altına tarlatan bir jüpon giymek icabeder.

ÇIKTI

Hayat MODA ALBUMU

ÇIKTI

Gül gibi — Siyah saten düşesten yapılmış kısa bir tuvalet. Drape olan bedeni ve enli kemeri vücudu sımsıkı sarmaktadır. Etek gül gibi kat kat kabarık bir şekil arzederek modeli fazlasiyle zenginleştirmektedir.

Iki etekli — Sırtı bele kadar açık olan muare taftadan bir tuvalet. Arkasında, eteğinin boyundan daha uzun ve üzerine renkli çiçekler aplike edilmiş olan ikinci bir etek vardır. Bu, kıyafeti şıklaştırmaktadır.

ÇIKTI ÇIKTI ÇIKTI ÇIKTI ÇIKTI ÇIKTI

Hayat MODA ALBÜMÜ

Elbisenizi diktirmek üzere terzinize gitmeden önce mutlaka «Hayat Moda Albümü»nü tetkik etmelisiniz. Bu mecmuada, Avrupa'nın en büyük modaevlerinin hazırladığı bahar ve yaz modellerini bulabilecek ve yeni mevsimin karakteristik hususiyetlerinin neler olduğunu etraflıca öğreneceksiniz.

60 model 75 kuruş

İst. Bayii : İRFAN BİLGİÇ — Taşra Bayii : SABRİ ÖZAKAR

BİR ŞEHİRDE YEDİ KADIN

YAZAN: ERSKINE CALDWELL

ÇEVİREN: ADNAN ERİM

Roman : 13

Tam parmakları tabancayı kavrıyacak, Clint yıldırım gibi yataktan fırladı. Vicki'yi dehşetli bir tokat darbesiyle yere yıktı!

Genç kadın, yığıldığı yerde hareketsiz kaldı.

Clint, yatağın içinde oturup yorganı beline kadar çekti. Başucundaki komodinden sigara paketini aldı. Dudağının kenarına bir sigara iliştirdi. Yaktı.

Vicki, yerden doğrulmaya uğraşıyordu. Tokadı yediği yanağı kıpkırmızı, ayağa kalktı. Clint, sigarasının dumanını halka halka havaya üflüyordu.

Sakin bir sesle :

— Kusura bakma Vicki... dedi. Böyle yapmıya mecburdum... Mamafih, görüyorum ki, büyük işler peşindesin! Ama, bereket versin, ben kolay kolay mantara basar cinsten değilim!... Zannettin ki, ben horul horul uyuyorum, ha?... Tilki gibi seni dinliyordum. Yavaş yavaş yorganın altından kaymıya başladın. Ne kayma hani ya! Başkası olsaydı ruhu duymazdı! Derken odamını yere bastın. Elini uzattın. Ha gayret! Biraz daha... Gözlerim kapalı olduğu halde, kafamın içinde, yaptıklarını aynen görür gibiydim...

Sigarasından iki nefes daha çekti :

— Vicki, ben seni daha akıllı bir kız zannederdim... Şu tabancayı alamıyacağını bilmen lâzımdı! Hem onu masanın üzerine bırakır, hem de horul horul uykuya dalar mıyım! Buna aklın kesiyor mu?... Vicki, böyle düşüncelerin kafandan at! Bunlar sinirlerini bozuyor. Seni karşımda sinirli görmek istemiyorum. Eskisi gibi görmek istiyorum, Vicki. Anlıyor musun?... Eskisi gibi!...

Genç kadın, ne yapacağını şaşırmış gibi idi. Yüzü kıpkırmızı, yorganın ucunu kaldırıp yavaş yavaş yatağa girdi.

Sonra da :

— Clint sana birşey söyliyeceğim... dedi.

Erkek hemen cevap verdi :

— Söyle.

Vicki gayet samimî bir eda ile sordu:

— Beni dinliyeceksin, değil mi?

Gene aynı cevap :

— Tabiî dinliyeceğim.

Vicki başladı :

— Clint, senden şimdiye kadar çok şey istemedim, değil mi? Seninle oturduğumuz müddetçe bana ufak tefek hediyeler aldın. Bir elbise yaptın. O kadar... Senden fazla birşey istemedim, değil mi Clint?!...

Clint sertleşti :

— Bunlardan bahsetmiye ne lüzum var, anlamıyorum!

— Senden büyük bir ricam olacak da ondan Clint...

— Ne ricası?!...

— Elsie'nin evine git, oradan kendine bir başka kız bul!...

— Sen varken ne diye Elsie'ye gidecekmişim?!...

Vicki yalvardı :

— Rica ederim böyle konuşma Clint!

— Neden konuşmıyayım?! Hakikati söylüyorum!

— Hayır Clint! Hakikati söylemiyorsun. Ben artık sana ait değilim. Bir zamanlar senindim. Fakat şimdi Jeff'i seviyorum. Bunu biliyorsun Clint... Ne olur, beni rahat bırak!...

Clint sertleşti :

— Biktım bu saçma sözlerinden!

— Saçma değil Clint. Beni anlaman lâzım. Evlenen bir kız başkasiyle nasıl konuşabilir?!... Bunu biliyorsun Clint...

— Bana yalvardığın günleri ne çabuk unuttun! Kapıdan dışarı çıkmamı istemezdin! Söylesene! Unuttun mu bunları?!

Vicki ağlar gibi tekrar yalvardı :

— Unutmadım Clint. Biliyorum. Fakat şimdi evlendim, anlamıyor musun? Evlendim artık. Kocamı seviyorum. Ayrılmak da istemiyorum! Bunları biliyorsun Clint. Neden anlamamazlığa geliyorsun?...

Clint sigarasını sinirli parmaklariyle komodin üzerindeki tablaya bastırdı. Sonra birdenbire Vicki'nin yüzüne doğru bağırdı :

— Öyleyse ne yapayım?! Geberiyim mi?!... Seni seviyorum! Seni istiyorum! Ne haltedeyim?!...

Vicki, içinden gelen bir şefkatle Clint'in elini tuttu.

— Clint, beni anlamıya çalış. Sen erkeksin. İstediğin kızı bulabilirsin. Artık beni unut. Ne olur, beni unut... Beraber geçirdiğimiz günlerin hürmetine, artık evime gelme... Elsie'ye git. Orada...

Clint kükredi :

— Cehennemin dibine batsın Elsie! Ben seni istiyorum, Elsie'yi değil!...

Clint, bu sözleri söyledikten sonra Vicki'yi kolundan yakalayıp hırsla kendine çekti. Dudaklarını dudaklarına yapıştırdı. Genç kadın bir müddet çabaladı. Lâkin Clint'in kuvvetli kolları bütün vücudunu sımsıkı sarıyordu. Çaresiz, gözlerini kapayıp kendisini bu kuvvetli kolların arasına terkediverdi...

■

Vicki, tekrar gözlerini açınca gözü karşıki duvardaki saate takıldı ve dehşetle titredi. Altıya geliyordu. Biraz sonra Jeff, benzin istasyonundan hareket edecekti!...

Clint hâlâ yanıbaşında, yatağın içindeydi ve bu sefer hakikaten Vicki, deli gibi karyoladan fırladı. O anda gözü yine, masanın üzerindeki tabancaya takıldı. Clint sahiden uyuyordu. Bu fırsat bir daha ele geçmezdi. Silâhı eline aldı. Karyolanın ayak ucuna geçti. Kalbi heyecanla atıyor, bütün vücudu zangır zangır titriyordu.

— Clint!... diye bağırdı. Clint kalk! Jeff şimdi gelecek, kalk!...

Clint, gözlerini açınca silâhın namlusiyle karşılaştı. Ağzını yavarak soğuk soğuk sırıttı.

— Vursana Vicki... diye homurdandı. Ne duruyorsun?... Vur da kurtul!

Genç kadın, dehşetle açılan gözleri, titriyen elleriyle korkunç bir hale gelmişti. Parmağını yavaş yavaş tetiğin üzerine götürdü.

Clint, karşısında hâlâ aynı şekilde hareketsiz, duruyor, mütemadiyen homurdanıyordu :

— Vursana Vicki, vursana... Haydi çek tetiği...

Vicki'nin kulaklarında bir uğultu peyda oldu. Yüzü, ateş gibi kıpkırmızı kesildi. Tabancayı sımsıkı kavrıyan parmakları yavaş yavaş gevşedi. Kolu aşağıya sarktı.

Clint, yatağın içindeydi. Başucundaki komodinin üzerinden bir sigara almış, dudağına iliştirip yakmıştı.

— Vicki, neden vurmaktan vazgeçtin?... Haydi, cesaretini topla! Bir daha böyle fırsat eline geçmez! Çek şu tetiği de işi bitir!...

Vicki, kriz geçiriyor gibi titredi.

— Sonra pişman olacaksın Vicki...

Genç kadın, tabancayı masanın üzerine bıraktı. İki elini yüzüne kapadı. Hafif hafif hıçkırmıya başladı.

Clint, üç, beş nefes çektiği sigarasını tablaya bastırdı. Yorganı üzerinden atıp doğruldu.

— Pekâlâ, mademki vurmuyorsun, öyleyse yavaş yavaş gideyim... Saat epey ilerlemiş. Seninki nerdeyse damlar...

İskemlenin üzerine bıraktığı gömleğini, pantolonunu, çoraplarını giydi. Kalın cektini sırtına geçirdi. Tabancayı alıp cebine attı. Ayakkabılarını sıkı sıkı bağladı.

— Allah vere de bizim arabanın motoru donmamış olsa...

Odadan çıkıp kapıya doğru yürüdü. Şapkasını başına oturturken yarım geriye dönerek homurdandı :

— Teşekkür ederim Vicki... Beni vurmadığına teşekkürler... Motor donmuşsa sıcak su almak için geri dönerim... Duydun mu?... Çabuk biraz su kaynat...

Vicki, bitkin bir halde kapıya doğru yürüdü.

— Artık bu son, değil mi Clint?... Bir daha buraya gelmiyeceksin, değil mi?... Ne olur, söz ver bana...

— Aptallığı bırak da bunu kafandan çıkar!... Seni Elsie'nin evinden çıkarmasaydım şimdiye kadar çoktan pis bir fahişe olmuştun!... O zaman Jeff gibi bir adamla zor evlenirdin!... Haydi bakalım, "dediğimi yap. Muttağa koş da sut ısıt! Sunu da iyice kafana sok ki, ben her hafta burada olacağım! Ayakta kaldığım müddetçe, her hafta senin yanındayım, anladın mı?!

Kapıyı hızla çarpıp dışarı çıktı. Etraf hâlâ karanlıktı. Güneş henüz doğmamıştı.

Vicki, su ısıtmak üzere mutfağa koştu. Kulağı dışardaydı. Belki motor donmamıştı. Belki işlerdi...

Birkaç saniye sonra hafif gıcırtılar kulağına çarptı. Clint, motor kolunu çevirmiye uğraşıyordu. Birdenbire tabanca patlar gibi bir ses duydu. Onun arkasından muntazam bir motor çalışması...

Suyu havagazinin üzerinde bıraktıp odanın penceresine koştu. Perdeyi aradı. Karlı caddeyi uzaklara kadar aydınlatan farların ışıkları gözlerini kamaştırdı. Clint motoru çalıştırmıştı! Gidiyordu!...

Derhal yatak odasına koştu. Yatağı alelâcele düzeltti. Komodinin üzerindeki tablayı alıp çöp tenekesine boşalttı. İçini yıkadı. Getirip yerine koydu. Etrafı söyle bir gözden geçirdi. Orayı, burayı düzeltti. Sonra banyoya koştu. Alelâcele sofbeni açtı. Jeff gelmeden çabucak bir su döküntmek istiyordu...

Suyu ılıştırdı. Tam döküntüyordu ki, sokak kapısının açıldığını duydu. Sonra Jeff'in ayak sesleri...

Çarçabuk suyu döküntdü. Bornozu omuzlarına çekti. Jeff odaya girmişti.

— Ne o Vicki, nedir bu hamaratlık! Erkenden kalkmışsın! Yatağı toplamışsın! Banyoyu yakmışsın!...

Genç kadın, banyodan çıkarken alelâcele cevap verdi :

— Sana kahvaltı hazırlamak için erken kalktım Jeff...

— O kadar acelesi yok canım... Ben kahveyi havagazine koydum bile. Sen giyinmeye bak. Ben de şu gazeteye bir göz atayım...

Vicki, bornozuna sıkı sıkı sarılıp kocasının yanına yaklaştı.

— Jeff, sana bir şey söyliyeceğim. Dinle beni. Bir daha gece çalışma, olur

Sinyor Antonio

mu ! Bu yalnız evde çok korkuyorum. Anladın mı Jeff ? Bir daha beni yalnız bırakıp benzin istasyonuna gitme !

— Nasıl olur karıcığım. Biliyorsun ki, Harry'yle ben...

— Ne yaparsan yap ! Beni bir evde bir daha yalnız bırakma ! Anlıyor musun ?! Bir daha gece, gitmiyeceksin Jeff !...

— Ne oldu sana bu sabah kuzum ? Gece korktun mu yoksa ?...

— Korktum tabiî !...

— Ne var korkacak Vicki ! Bu havada buraya kim gelir ? Evin önünde otomobil izleri gözüme çarptı ama o da herhalde gündüzden kara saplanıp sahibinin sonradan kurtardığı bir arabaydı. Belki onun sesini duyup korkmuşsundur... Yoksa buraya kim gelmiye cesaret edebilir ! İki adım ilerde kasksca apartmanlar var !

— Nasıl iki adım ilerde ?!... En yakını elli metre uzak !

— Elli metre de neymiş canım ! Pencereyi açıp seslensen duyarlar. Hem bunlara ne lüzum var ?! Burası emin yer karıcığım. Claremore'un en temiz mahallesi... Sen rahat rahat uyumana bak. Birşeycikler olmaz, merak etme... Haydi artık kahvaltıyı getir. Karnım acıktı.

Vicki mutfağa gidip yumurta, pastırma, reçel, tereyağı çıkardı. Odaya girdi. Jeff, iskemleye kurulmuş, gazetesini okuyordu. Vicki'nin odaya geldiğini duyunca gazeteyi yüzünden indirdi.

— Kazayı bu gazete yazmıyor... diye mırıldandı. Tabiî yazamaz ! Kazadan saatlerce evvel basılmıştır. Akşam gazetelerinde okuruz...

Vicki, tabakları masanın üzerine bıraktı.

— Ne kazası Jeff ?

— Bir otomobil kazası...

— Nerede olmuş ?

— Bize yakın... Biraz ilerde tehlikeli bir viraj vardır. Orada bir otomobil devrilmiştir...

— Ne zaman Jeff ?

— Yarım saat kadar evvel canım. Gelirken gördüm. Zaten orası karda çok fena kayar. Her sene birkaç cc aminin başını yer. Bu da yabancı bir adamdı. Bu tarafın yabancısı !

Vicki titredi.

— Yüzünü gördün mü Jeff ?...

— Gördüm.

— Tanıdık mı ?

— Yok canım ! Zaten tanınacak hali kalmamıştı. Suratı âdeta parçalanmıştı. Bir polis arabası gelmiş, adamı otomobilden çıkarmıya uğraşıyorlardı.

— Ölmüş müydü adam Jeff ?

— Kalır mı hiç !... Görseydin bakamazdın bile !... Araba belki dokuz takla atıp hurdası çıkmıştı !...

Vicki, elindeki çatalları, bıçakları masaya atıp Jeff'in yanına koştu. Heyecanla boynuna sarıldı.

— Oh, Jeff, Jeff !... Çok korktum bu gece... Oh, Jeff...

Gazete Jeff'in dizlerinden yere kaydı. O da karısına sıkı sıkı sarıldı. Güzel saçlarını sefkatle uzun uzun okşadı.

ALTINCI KADIN:

ANNEVE

Rüzgârlı bir mart akşamı, Anneve Summers, elinde valiziyle otobüsten indi. Karanlık çoktan basmış, caddenin lâmbaları yanmıştı.

Sıra ağaçların gölgelediği loş kaldırımın kenarından yorgun adımlarla yürüdü.

İçinde, anlatılması güç bir heyecan vardı. İki aydan beri ilk defa tekrar baba evine dönüyordu.

Şiddetli bir rüzgâr eteklerini havalandırdı. Bir eliyle valizini tutarken öbür eliyle eteklerini topladı.

Ev uzaktan kapkara bir hayalet halinde görünüyordu. Anneve adımlarını sıklaştırdı. Evin kapısına vardı.

Annesinin huyunu bilirdi. Sokak kapısını her zaman aralık bırakır, ancak yatarken kapatırdı.

Kapıyı sessizce itip içeri girdi. Holün sonundaki oturma odasından ışık sızıyordu. Valizini holün kenarına bırakıp ayaklarının ucuna basa basa arka odaya doğru yürüdü. Açık kapıdan, koltuğunda örgü ören annesini, masa başında gazete okuyan babasını görüyordu.

Kapıdan yine sessizce içeri süzüldü.

Birdenbire koşarak annesinin yanına gitti. Küçük bir çocuk gibi yere çöküp dizlerine sarıldı.

— Anneciğim !... Anneciğim !... Benim sevgili anneciğim !...

Başını annesinin dizleri arasına sıkıştırarak gözyaşlarını kana kana döktü.

Babası Grover gazeteyi dizlerine indirmiş, gözlüğünün altından hayretle manzarayı seyrediyordu.

— Kız, ne geldin buraya ?!... diye haykırdı.

Bu suale, genç kızın hıçkırıkları cevap verdi.

Grover, cüsseli vücudiyle yerinden kalktı :

— Kız, söylesene ! Ne işin var burada ?.., Neden geldin ?!...

Annesi, örgüsünü yere bırakmış, küçük bir kız oksar gibi, Anneve'in saçlarını sefkatle okşuyordu.

Nihayet mırıldanır gibi konuştu :

— Söyle bakalım benim güzel kızım, neyin var ?... Nedir seni böyle ağlatan ?...

Anneve, annesinin dizleri dibinde mütemədiyen hıçkırıyordu.

Bir ara ağlamasını keserek güç anlaşılır bir şekilde cevap verdi :

— Söyliyemem anneciğim ! Söyliyemem !...

— Niçin söyliyemezsin kızım?... Ben senin annen değil miyim ? Bana her şeyi söyliyebilirsin... Söyle benim güzel kızım...

— Söyliyemem anneciğim ! Söyliyemem... İmkânı yok söyliyememe !...

(Devamı gelecek sayıda)

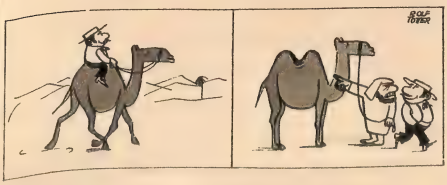

Yeni ve Taze bir Cilt kazanmak İçin

Havilland

sosyal hayatınızdaki başarınızın, sıhhatli görünüşünüzün cildinize ihtimamla kalın olduğunu biliyor musunuz ? Gençlik fışkıran pırıl pırıl bir ten, pürüssüz bir yüz bütün imkânların kapısını açan altın anahtar demektir. Cildinize bu onsekiz yaş tevaretini ancak HAVİLLAND kremi verir. Cildinizi temizler, besler ve sıhhatli berrak bir görünüş kazandırır.

Sizin için çalışıyorlar!

Günde sekiz saatten haftada altı gün çalışıyorlar. Günlük vazifelerini bitirince de diğer işçiler onların yerini alacaktır. Faaliyet hiç inkitaa uğramadan devam etmektedir.

Bu resimde; sağ taraftaki işçi boş VİTA kutularını doldurma makinesine yerleştirmektedir. Bu makine, kutuları otomatik olarak doğru miktarlarda VİTA ile doldurur. Sol taraftaki işçi, nakil şeridi üzerinden dolu kutuları alır. Bu işçinin vazifesi, VİTA'yı tap taze alabilmeniz için kutuları hava geçirmez bir şekilde kapamaktır. Ancak mamul size, yani müstehlike. teslim edilecek hale gelinceye kadar daha yüzlerce ameliyeden geçmiştir.

Gayemiz, yüksek evsaflı gıda maddesi imal etmek ve bunları çok makul fiyatlarla satmaktır. Bunda ve buna benzer yüzlerce işte, Türk ve Hollanda sermayesinden meydana gelmiş olan Unilever-İş Türk Ltd. Şti., tecrübe ve kaynaklarını işte bu şekilde halkın hizmetine arzetmektedir. Yalnız Türkiye'de değil dünyanın 57 muhtelif memleketinde Unilever bu şekilde çalışmaktadır.

Unilever - İş Türk UNIT *Sizin için çalışıyor*

V. 64

Üç Balodan Enstantaneler

KALABALIK MASA — Ananevi Tıp Balosunun müdavimlerinden genç doktorlar grupu : Doktor Müeyyet Güredi ve eşi, Tarık Esentol ve eşi, doktor İlhami İlbaş ve eşi, doktor Faruk Ergene ve eşi, neşeli neşeli konuşurken görülüyor.

KOTİYONLU — Her yıl 14 mart günü yapılması ananeleşmiş olan Tıp Balosunun bu sene Taksim Belediye Gazinosu'nda yapılanında, yaşlı, genç bir çok tıp adamı birleşerek sabaha kadar eğlendi.

BİR KÖŞE — Doktor hanımları ve sosyete mensupları, bu baloyu toplantı yeri haline getirmişlerdi. Balonun iki hanım misafiri ve dansedenler görülüyor.

İŞ ADAMLARI — Tüccar Derneği'nin balosunda şöhretleri biraraya toplıyan masa; Ayla Hıdışyan, Roza Berkol, Beki ve Leon Çukran, Ümit ve Nejat Şamlı, Rafael Berkol, Ziya İnankur, Fikret Işın, Nevin ve Suha Şamlı, Türkân İnankur, Mehlika Işın, Şefkat Gürsel, Perihan Berkman.

TÜCCAR DERNEĞİNİN — Son haftalar zarfında tertiplenen balaların en enteresanlarından biri de Tüccar Derneği'nin tertiplediği toplantı oldu. Kalabalık arasında iş adamlarımızdan Süleyman Yazgan ve eşi (arka plânda) neşeleri ile birçok kimsenin dikkatini çektiler.

DİĞER GRUP — Tüccar Derneği'nin balosunda diğer bir neşeli grup da, Muhittin Gençaslan, Sevim ve İbrahim Ayral, Neclâ Gençaslan, Şamlı'lar, Silva Tengizman, M. Yenen ve D. Tengizman'dan müteşekkildi.

KİMYAGERLER BALOSU — Kimyagerler Balosu da mevsimin renkli toplantılarından biri oldu. Yukarıdaki resimlerde, solda Adli Tıp Kimyageri Melîha İlter, Şehir Hıfzıssıhha Kimyageri Mürşide Özgen, Nazire Dilmaç, Melâhat Erdi, sağda ise; Sona ve Senik Apikoğlu ile Sevim Aygün, Ayten Acar görülüyorlar.

GÜL-OK
Konfeksiyon
yazlık bir
modelini
takdim eder :

MODEL : 543
Keten İşlemeli Elbise
Fiat ..... TL. 52,74

Her Zevke
Her bedene
Her keseye
uygun

Toptan satış: Duvardibi 3/5
Elmadağ — Telefon 47 12 41

Kadıköy: 2650 senelik

Kadıköyün İstanbuldan da eski bir tarihe malik olduğunu, hattâ Kurbağalıdere yukarılarında ve Modada taş devrine ait eserlerin bulunduğunu biliyor muydunuz?

YAZAN : CELÂL ESAD ARSEVEN

MİLÂTTAN 685 sene önce, yani Bizans İmparatorluğunun kurulmasından bin sene kadar evvel tesis edilmiş olan ve Kalkedonya ismini taşıyan Kadıköy Bitinya Kırallığına tâbi bir şehirdi. Buraya Kalkedonya denilmesi hakkında iki fikir vardır. Birisi Fenike dilinde yeni şehir mânasına gelmesi, diğeri de burada bakır işleri yapıldığından Yunanca bakır mânasına Kalki sözünden geldiğidir. Filvaki Altıyol civarında birçok bakır cürufuna tesadüf edilmesi bunu teyidetmektedir. Kadıköy ve civarı tarihten önceki devirlerden beri de meskûn idi. Arkeolog doktor Mortman ve Çihaçef Kurbağalıdere yukarılarında ve Moda civarında çakmak taşından mamul aletler ve silâhlar bulunduğunu zikretmektedir.

İlk kurunlarda Traklarla meskûn olan bu yere Fenikeliler gemileriyle getirdikleri eşyalarla ticari mübadeleler yaparlardı.

M. E. 409 tarihinde Kadıköy Atinalıların eline geçmişti. Meşhur filozof Platon'un şakirdi Ksenokrat da 406 tarihinde burada doğmuştur. Bitinya Kırallığına vâris olduğu iddiasiyle Pontus hükümdarı Mitridad bu şehri bir iki defa zaptetmiş, fakat bilâhara mağlûp olarak çekilmiştir. Yunanistan'ın Megara şehri halkı yeni bir şehir kurmak üzere reisleri Bizas'ın kumandasında Sarayburnu'na kadar geldikleri vakit karşılarındaki Kadıköy'ü görerek Hâtifin şehir kurmak için kendilerine tavsiye ettikleri yerin İstanbul ciheti olduğuna hükmederek Sarayburnu ve Sirkeci'de ilk Bizans şehrini tesis etmişlerdi.

Bir rivayete göre Hâtif bunlara kuracakları şehrin Körler memleketi karşısında olmasını tavsiye etmiş. Bizas, Sarayburnu mevkiinin güzelliğini görmeyip de karşı yakada şehir kuranların kör olduklarına hükmederek Hâtif'in tavsiye ettiği yerin Sarayburnu olduğunu anlayıp oraya Bizans şehrini kurmuş.

Bizans Şarki Roma İmparatorluğu'nun eline geçtikten sonra Kadıköy de Romalılara intikal etmiştir. Bizans İmparatoru Justinien burasını imar etmiş ve kalelerini tamir ettirerek ona *Justiniyana* ismini vermiştir. O zamanlar Kadıköy'ün meşhur kiliselerinden biri *Aya Öfemiya* kilisesi idi. 451 senesinde toplanan ve Hıristiyanlık hakkında mühim kararlar alan Büyük Ruhani Meclis bu kilisede toplanmıştı.

Bu kilisenin mevkii hakkında katî bir malûmat yoksa da, şimdiki Hale sinemasının karşısında bulunduğu orada çıkan temellerle sütun ve heykel parçalarından anlaşılmaktadır.

Vakaa Çarşı içinde bu gün Aya Öfemiya isimli bir kilise mevcut ise de bazı tarihî vesikalara göre eski Öfemiya kilisesinin zelzeleden harap olması üzerine aşağıdaki kiliseye bu ismin verilmiş olması muhtemeldir. Hattâ Altıyolağzı'ndaki kale burçlariyle bu eski kilisenin arasında tonozlu yeraltı yolları bulunması bu ihtimali teyidetmektedir. Eski Kadıköy'ün etrafını kuşatan surlar o zamanları yıkılmış ve bir rivayete göre taşları İstanbul'a naklolunarak Bozdoğan Kemeri'nin inşasında kullanılmış. Bu surlar Söğütlüçeşme caddesinden geçerek Altıyolağzı'ndan Bahariye caddesini takiben şimdiki Moda İlkokulu önünden Mühürdar'da denize iner

şehir

DÜNKÜ VE BUGÜNKÜ KADIKÖY — *Yanda Kadıköy'ün bundan 1500 sene kadar evvelki halini tasvir eden bir kompozisyon görülmektedir. Resimde bugünkü sokaklar ve binaların bulundukları yerler numaralarla işaret edilmiştir. 1: Eski liman. 2: Liman kapısı. 3: Çarşı meydanı (iskele camisinin bulunduğu yer). 4: Çarıkçı sokağı (Kalkedonya'nın başlıca caddelerinden biri idi). 5: Moda caddesi (150 sene evveline gelinceye kadar şimdiki Moda çarşısından Moda burnuna kadar tarlalar ve bağlar vardı). 6: Mühürdar caddesi. 7: Bahariye caddesi (Surların önündeki yol olup aşağıya Yoğurtçu Çayırına kadar bostan ve ağaçlıktı). 8: Altıyol (Surların köşe teşkil ettiği bu kısmında bazı sur bakyasına tesadüf edilmiştir. Buradaki bir mahzenden 20 numara ile gösterilen Aya Öfemiya Kilisesine giden bir yeraltı yolu bulunmuştur).9 - 10: Söğütlüçeşme caddesi (Surların haricine tesadüf eden bu yol taş köprüye gider ve orada Bağdat caddesi ile birleşir. Kalkedonya'yı Anadolu'ya bağlayan esas yoldu). 11: Tahta Köprü. 12: Taş Köprü. 13: Yoğurtçu Park sokağı. 14: Halid Ağa sokağı (Yeldeğirmenine giden eski dağ yolu). 15: Moda Burnu. 16: Yoğurtçu Çayırı (Eskilerin harman yeri). 17: Kuşdili çayırı (tarla ve bostanlar). 18: Şifa. 19: Yoğurtçu çeşmesi. 20: Eski Aya Öfemiya Kilisesi (Şimdiki Hale sinemasının karşısına tesadüf eden bu yerde o vakit mevcut olan bu kilise 451 de Dördüncü Konsil'in «Büyük Ruhani Meclisi» toplandığı Kilisedir. Bu kilise bilâhara zelzeleden yıkılmış ve bu isim aşağıda çarşı meydanındaki kiliseye verilmiştir) 21: Stad 22: Opera sinemasının tesadüf ettiği yer. 23: Şimdi Süreyya sinemasının olduğu kısım. (Bina yapılırken çıkan bazı parçlar ve gömgah şiseleri burasının mezarlık olduğunu tahmin ettirmektedir). 24: Hale sinemasının bulunduğu yer. 25: Kurbağalıdere. 26: Bağdat caddesi. 27: Kalamış. 28: Küçük Moda. 29: II. Abdülhamit devrinde denizden doldurulan kısım. 30: Şimdiki Belediye dairesinin yeri. 31: Şimdiki vapur iskelesi. 32: Üsküdar'a giden yol. 33: Yel Değirmeni.*

ve oradan sahili takiben iskele meydanında diğer surla birleşirdi.

Bizans zamanında Çamlıca ve civar memba suları ve havasiyle meşhur idi. Bizans İmparatorlarının buralarda şatoları vardı. Kayışdağı ve Alemdağı ormanlarında avlanırlardı. Kayışdağı'nın tepesinde bir manastır ve bir de buna mülâsak bir ateşle muhabere kulesi mevcut idi. Ahırkapı'daki bir kuleden verilen işaret bu kuleden tekrar edilmek ve sınıra kadar fâsılalarla tesis edilmiş kulelerden birbirine verilmek suretiyle muhabere edilirdi.

Civarı kamışlık olduğu için *Kalamış* denilen yerde de bir kilise vardı. Burasının eski ismi Ötrop idi. Buna sebep de İmparator Arkadius'un veziri Akaga olan Ötrop'un burada idam edilmesi idi. Hieron ismi verilen Fenerbahçe'de de İmparator Justinianos'un yazlık bir sarayı vardı. İmparatoriçe Teodora yazın Ahırkapı'dan kayıkla buraya gelerek denize girer ve eğlenceler tertibederdi.

FETİHTEN SONRA KADIKÖY

Türklerin buraya Kadıköy ismini vermelerinin sebebi, bu köyün arpalığı, İstanbul Kadısı olan Hızır Bey'e ihsan edilmiş olması dolayısiyle olduğu rivayet olunur. Hadikatül Cevami'ye göre şimdiki Osmanağa Camisi yerinde vaktiyle Kadı Mahmud Efendi isminde bir hayır sahibinin mescidi varmış. Herhalde Anadolu'da kadısı bulunan köylere Kadıköy denildiğine göre bu ismin de burada bir kadı bulunmasından veyahut Kalkedon isminin Kadıköy'e çevrilmesinden neşet ettiği muhtemeldir. Türklerin zamanında en ziyade Boğaziçi'ne rağbet edildiğinden Kadıköy biraz muhmel kalmıştı. Bununla beraber bazı Türk ve Ermeni zenginleri Kadıköy ve civarında sayfiye köşkleri yaparak yazı buralarda geçirirlerdi.

Damat İbrahim Paşa zamanında da Fenerbahçe'ye bir yazlık saray inşa olunmuştu ki Sultan Mahmut zamanına kadar mevcut olan bu sarayın hamam harabesi hâlâ durmaktadır.

Kalamış ve Fenerbahçe hakkında *Hadikatül Cevami*'de şu yazıya tesadüf edilmektedir :

«Kadı Kariyesi ile Fenerbahçe beyninde Kalamış namında lebi derya da bir ayasma vardır ki her sene vakti muayyeni olup hayli cemiyet olduğundan başka eyyamı sayfda da her yaz günleri cemiyet olunur. Fenerbahçe'de de muhtasarca bir saray olup Sultan Mahmut devrine gelinceyedek mamur olarak sonraları itibar olmadığından ebniyesinden iki havuz ve iki çemen sofa kalmıştır. Müstakil ustası, neferatı ve kiğıaları ve kendileri için mescitleri vardır ve bir mahsus kule vardır ki sefinelerin gicelerde mürur ve uburu için balâsında kebir kandil yanar.»

Fetihten sonra Kadıköy eski hudutları içinde kalmış ve pek az büyümüştür. Yüz elli sene evvelîne gelinceye kadar Kadıköy ancak dört yüz kadar haneden ve iki bin nüfustan ibaret imiş. Kadıköy'ünü tanıyan bazı ihtiyarlara göre eskiden Altıyolağzı'na Sığır Meydanı denirmiş. O vakit buradan ötesi kırlar olduğundan her evde beslenen inek ve sığırlar bu meydanda toplanır ve çobanlar oradan alıp otlamaya götürürlermiş.

1786 tarihinde mühendis Koffer tarafından yapılan ve Melling'in eserinde neşredilen bir haritada görüldüğü üzere o zamanlar şimdiki Moda burnuna kadar bütün saha bağlar ve tarlalardı. Kadıköy halkı teferrüç için Moda burnuna gider ve ailece orada yemek yerlerdi. Pakat Tanzimattan evvel kadınlar buralara gitmeye pek cesaret edemezlerdi. Çünkü İstanbul'dan teferrüç için kayıklarla gelen Yeniçerilerin tecavüzüne uğramaktan korkarlardı. Gurubdan evvel köye dönülürdü.

Bundan altmış sene evvel Kadıköy İstanbul'un en mutena sayfiye yerlerinden biri idi. Cuma ve pazar günleri İstanbul halkı pek mahdut sefer yapan iki vapurla buraya gelirler, Yoğurtçu çayırındaki Abdürrezzak ve Kuşdili'ndeki Minakyan tiyatrolarına giderlerdi. Cuma ve pazar günleri Kuşdili Çayırı bir bayram yeri halini alırdı. Kurbağalıdere'de yüzlerce kayık ve sandalla gezinti yapılır ve nihayetteki bir gazinoda çalınan saz dinlerlerdi. Papazın bağı denilen ve şimdiki stadın arkasında bulunan ağaçlıklı bahçede saz ve rakı âlemleri yapıldığı olurdu.

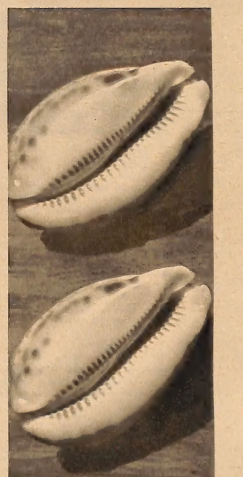

İKİ SİGORTA POLİÇESİ İKİZLER GİBİ BENZEŞİR

★

İMZADA GÜVENDİĞİNİZ SİGORTACIYI ARAYINIZ

DOĞAN SİGORTA

İsimlerinizin Mânasını Biliyor musunuz ?

Müyesser +

Kadınlarda özel isim olarak kullanılan bu kelime Arapçadır. «Nasip olmuş», «Allahın lütfüyle elde edilmiş» demektir.

Mina +

Kadın isimleri arasında bulunan bu kelime mina şeklinde okunursa Farsçadaki mine anlamına gelir. Minâ şekliyle Arapçada Mekke'nin yakınındaki bir mahallin adıdır.

Ferhan +

Erkek ve kadın özel isimleri arasında bulunan bu kelime Arapçadır. Şad, mesrur, sevinçli mânaları verir.

Şeyma, Şima +

Müslümanlıktan önceki özel isimlerdendir. Adaşları arasında Hazreti Muhammedin sütkardeşi Şima da bulunmaktadır.

Semiramis +

Kadın isimlerindendir. Mitolojiden dilimize intikal etmiştir. Adaşlar arasında Asûr ve Babil efsanelerine göre, Babil şehrini ve dünyanın yedi harikasından biri olan asma bahçeleri kurduran Asûr kraliçesi Semiramis bulunmaktadır. Yine efsaneye göre, kendisiyle mücadele eden oğlu Ninias'a tacını ve tahtını bırakıp bir güvercin olarak uçup gitmiştir.

Cemal, Cemaleddin +

Cemal Arapçada iç ve dış güzelliği anlamına gelir. Cemaleddin «dinin güzelliği» demektir. Adaşlar arasında Müslümanları uyandırmak için çalışmış meşhur bir âlim ve filozof olup 1897 da, İstanbulda vefat eden Cemaleddin Efzani, Osmanlı hükümetinin son ve meşhur Şeyhülislâmı Mehmet Cemaleddin Efendi, Meşrutiyet inkılâbından sonra meşhur olmuş askerlerimizden, nafia ve bahriye nazırlıklarında bulunan, Tifliste katledilen Cemal Paşa da bulunmaktadır.

İdil +

Yunanca hemen daima aşka dair olup köy ve kır hayatını canlandıran şiir ve nesir parçasına verilen isimdir. Samimi ve saf aşk mânasına gelir. Adaşlar arasında harika çocuklarımızdan İdil Biret vardır.

Mehpare

Kadın isimleri arasında bulunan bu mürekkep kelime Farsçadır. «Ay parçası» anlamına gelir. Şair Fıtnat Hanım kelimeyi şu mısrada kullanmıştır :

«Nevnihalim kaçma, lütfet âşkı gam dideden.
Arzı didar eyle ey mehpâre Allahaşkına...»

+ İşaretli isimlerin mânaları okuyucularımız tarafından sorulmuştur.

YILDIZINIZ DİYOR Kİ

(25 MARTTAN 3 NİSANA KADAR:) Gününüzdeki bir hafta müddetle muhitinizde cereyan edecek hâdiseleri merak ederseniz, her hafta doğduğunuz burcu bularak siz de kendi falınızı okuyabilirsiniz.

KOÇ BURCU
21 MART - 20 NİSAN

Pek yakında karşınıza bir fırsat çıkacak, faydalanmaya çalışın. Hissi hayatınızda bir durgunluk göze çarpıyor. Sıhhatiniz normal vaziyette. Ama biraz kontrol ederseniz iyi olur.

BOĞA BURCU
21 NİSAN - 20 MAYIS

Bir dostunuzun yardımını görmek üzeresiniz. Maddi durumunuzda henüz bir istikrar görülmüyor. İş hayatınız daha düzenli gitmeli. Sıhhatiniz kontrol istiyor. Dikkatli olun.

İKİZLER BURCU
21 MAYIS - 21 HAZİRAN

Teşebbüslerinizin bir çoğunun akim kalması sizi ümitsizliğe sürüklememelidir. İş hayatınızda randımanlı günlere girmek üzeresiniz. Günlük hayatınız hareketleneceğe benziyor.

YENGEÇ BURCU
22 HAZİRAN - 22 TEMMUZ

Mâneviyatınızı kuvvetlendirmelisiniz. Bu, bir çok bakımdan size faydalı olacaktır. Âni kararlar vermek sorunda kalırsanız, kendinize güvenerek hareket etmesini bilmelisiniz.

ASLAN BURCU
23 TEMMUZ - 23 AGUSTOS

Hareketlerinizi takibedenler var. Bir müddet kendinizi daha sıkı kontrol etmelisiniz. Meslekte ilerlemek için birkaç hamleye daha ihtiyacınız var. Hislerinis bir hayli durgun.

BAŞAK BURCU
24 AGUSTOS - 23 EYLÜL

İş hayatında takibettiğiniz prensipler sayesinde muvaffakiyete erişmeniz kolaylaşacak. Yalnız çalışmalarınızı bu muntazamlıkta devam ettirmelisiniz. Mânevi hayatınız normal.

TERAZİ BURCU
24 EYLÜL - 23 EKİM

Bir arkadaşınızın hazırladığı sürpriz sizin de hoşunuza gidecektir. Hafta başında yeni bir arkadaşlığa başlıyabilirsiniz. Meslekte daha gayret gösterip sıhhatinizi kontrol ediniz.

AKREP BURCU
24 EKİM - 22 KASIM

Son günlerde bazı ilüzumsuz hâdiseler mânevi hayatınızı zedelemiş olabilir. Fakat bunları süratle unutmazsanız günlük hayatınız normale avdet edemez. Şansınız azalıyor.

YAY BURCU
23 KASIM - 21 ARALIK

Lüzumu olduğu kadar çalışmak daima kâfi gelmez. Bazan daha da fazla gayret göstermek elzemdir. Şu günlerde sizin de normal çalışmalarınızı arttırmanızı tavsiye edeceğiz.

OĞLAK BURCU
22 ARALIK - 20 OCAK

Bazı hâdiseleri mâkul karşıladığınız halde hiç lüzumu yokken feveran ediyorsunuz. Bunun önüne geçmelisiniz. Sıhhatinis pek iyi günlerde görülmüyor. Şansınızı güvenmeyin.

KOVA BURCU
21 OCAK - 18 ŞUBAT

Hassas davrandığınız meseleler yakında mevzuubahis olacaktır. Meslekte tenkidedilebilirsiniz. Hissi meseleler sizi biraz fazlaca düşündürüyorsa da yakında iyi haberler var.

BALIK BURCU
19 ŞUBAT - 20 MART

Hakikatte hiç de haşin ve sinirli bir karaktere sahip değilsiniz. Halbuki son günlerde arkadaşlarınız sizi değişik bir haletiruhiye içinde görmiye başladılar. Dikkatinizi çekeriz.

PUL ve TARİH

ORDU FUTBOL TAKIMIMIZIN ŞAMPİYONLUK HÂTIRASI

1955 yılında dünya ordu takımları arasında yapılan futbol karşılaşmalarında Türk ordu takımının şampiyonluğu kazanması üzerine PTT idaresi 30 ağustos 1955 te on daltelli ve 100.000 tirajlı bir hâtıra serisi tedavüle çıkarmıştı. Ankara Yeni Desen matbaasında basılan ve üç parçadan teşekkül eden serinin 20 kuruşluk kıymetinde Türkiye haritası, Türk bayrağı, futbol ve kılıçtan mürekkep bir arma; 100 kuruşluk açık zeytin renginde, kenarında meşe ve defne dalları ile süslü bir çerçeveleki plâkada «Milletlerarası Askeri Futbol Şampiyonası 18.28 Mart Roma» yazısı; 15 kuruşluk mavi pulda da bir futbol ensatmaması vardır. Esas fiatı 135 kuruş olan seri bugün diğer birçok pullar gibi 12,5 liraya yükselmiştir.

BİLMECE

GEÇEN HAFTAKİ BİLMECENİN ÇÖZÜMÜ

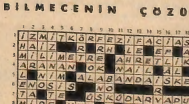

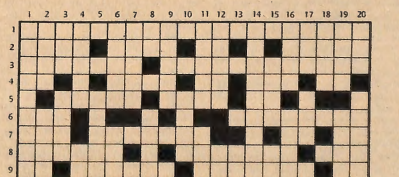

SOLDAN SAĞA : 1: 1915 teki meşhur askeri muvaffakiyetimiz. 2: Hâdise — Vuku bulan — Bir edat — Suyu bol. 3: Kıbrısta bir şehir — Bir su yaratığı. 4: Maruf bir soyadı — Kurnak — Bir renk — Devlete bağ kalduran — Bir edat. 5: Hindi Çinide bir bölge — Bir erkek ve kadın ismi — Bir harfin okunuşu. 6: Büyük zil — Bıraksma. 7: Evin kiracılarından — Yapraksız almaşık, iri ve parlak yeşil renkte bir süs ağacı ve bunun çok iri ve limon çiçeği kokusunu andırır güzel kokulu çiçeği — İlâve — Tersi bir sıfat takısı. 8: Şarjör — Yeni erkek isimlerinden — Tersi kudret. 9: Tersi bir sıfat takısı — Sıcak memleketlerde yetişen bir ağaç ve bunun tadı ve kokusu çok beğenilen meyvası — Valideler — Bir hayvan. 10: Büyük eğlenceler de yapılan seneilik panayır — Şey — Yolculuk için hazırlanan yiyecekler.

YUKARIDAN AŞAĞIYA : 1: Değersiz gençler kalabalığı anlamı verir. 2: Alev — Kas. 3: Bir meyva — Yıldeder. 4: Tıpkı — Onunla ayna da yapılır. 5: Örnek. 6: Taaffün etme — Bir soyadı. 7: Belirtiler. 8: Bir nota — Arıların yuva edinmeleri için yapılan sandık. 9: Aş bulunur — Şart takısı. 10: Sancağı, yelkeni veya sereni direkten indirme. 11: Bir erkek ismi — Meydan. 12: Bir kadın ismi — Tersi bir futbol terimi. 13: Genişlik. 14: Bir iddianın gerçekliğini kativetle meydana koymak. 15: Emek mahsulü meydana getirilen şey — Büyük. 16: Çağa uygun — Bir erkek ismi. 17: Terazinin tekrarı lokomotifin ekiciini tarif eder — Bir — Hint ilâhı. 18: Toz halinde şeylerin büyüklerini küçüklerinden ayırma aleti. 19: İstanbulda bir semt — Tersi buçuk. 20: Bir sayı — İspanya parası.

KARİKATÜR

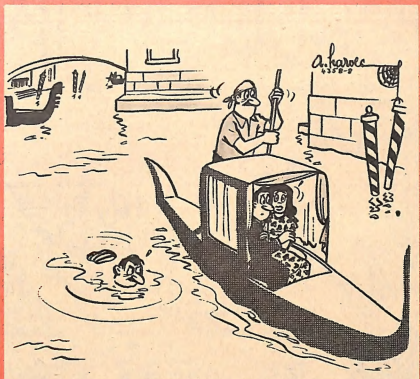

— Kocamın bizi takibetmesinden korkuyorum...

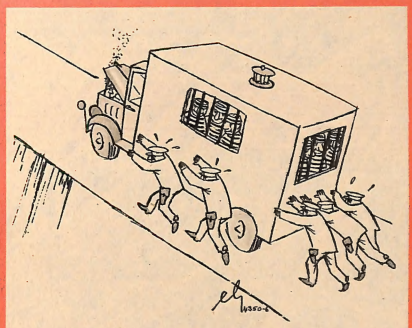

YAZISIZ

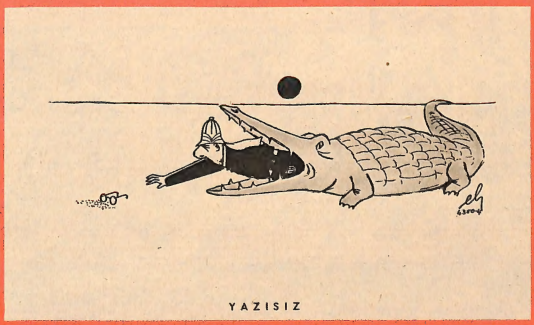

YAZISIZ

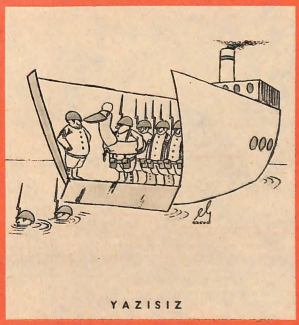

YAZISIZ

— Sevgilim, bu akşam ışığı söndüreceğini vadediyorsun değil mi?...

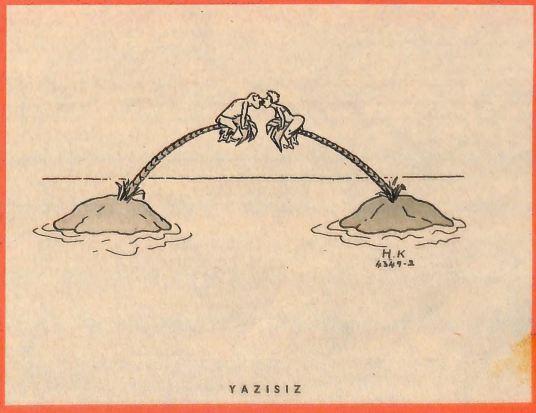

YAZISIZ

Hayat

Mimber detayı — Alp Arslan'ın kumandanlarından Mengücek Süleyman Şah'ın oğlu Ahmet Şah tarafından 1228 de Divrik'te yaptırılan Ulucami, dikkati çeken çok güzel bir Ortaçağ âbidesi; zevk, azamet, tezyinat ve mimarlık bakımından eşine az rastlanan bir eserdir. Bilhassa kapılarında göze çarpan bir azamet ve ihtişam vardır. Bu sanat şaheserinin en dikkate değer taraflarından biri, Tiflisli İbrahim'in meydana getirdiği ve bir sanat harikası olan oyma tahta eserlerdir. Yukarıda bu sanat harikasının bir parçası olan mimber detayı görülüyor.